EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 6.12.2024
COM(2024) 571 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

SJUNDE RAPPORTEN INOM RAMEN FÖR UPPHÄVANDEMEKANISMEN FÖR VISERINGAR

Innehåll

INLEDNING **2**

I. EU:S GRANNSKAP **6**

1. VISERINGSFRIA I MINDRE ÄN SJU ÅR **6**

GEORGIEN **6**

UKRAINA **12**

KOSOVO* **18**

2. VISERINGSFRIA I MER ÄN SJU ÅR **24**

ALBANIEN **24**

BOSNIEN OCH HERCEGOVINA **28**

REPUBLIKEN MOLDAVIEN **31**

MONTENEGRO **34**

NORDMAKEDONIEN **38**

SERBIEN **41**

II. ÖSTRA KARIBIEN **44**

III. LATINAMERIKA **47**

SLUTSATS **52**

* *Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.*

INLEDNING

Viseringsliberalisering har ofta varit en viktig del av EU:s verktygslåda för samarbete med tredjeländer om migration, säkerhet och rättvisa. Det underlättar rörlighet och kontakter mellan människor. Det kan få fart på rese- och turismsektorn och främjar kulturella och akademiska utbyten. Dessutom gynnar det diplomatiska förbindelser och internationellt samarbete, vilket i idealfallet leder till politisk samverkan på olika områden, från handelssamarbete och ekonomiskt samarbete till säkerhet, innovation och teknik.

Samtidigt har kommissionens övervakning av EU:s viseringsfria system visat att **viseringsfritt resande även kan medföra betydande migrations- och säkerhetsutmaningar, som måste hanteras.** I denna rapport ägnas fortsatt särskild uppmärksamhet åt anpassningen av viseringspolitiken, system för medborgarskap för investerare, samarbete kring återtagande samt ogrundade asylansökningar. När EU beviljat tredjeländer viseringsundantag har det främst varit för att underlätta resandet genom att säkerställa viseringsfria inresor till och korttidsvistelser i Schengenområdet i max 90 dagar under en 180-dagarsperiod. Personer som utgör en säkerhetsrisk för EU och dess medlemsstater bör inte tillåtas att resa viseringsfritt till Schengenområdet, och personer som söker internationellt skydd eller vill bosätta sig i EU en längre tid bör använda tillämpliga system och vägar.

I oktober 2023 föreslog kommissionen en **översyn av upphävandemekanismen för viseringar**[1], så att man bättre kan hantera de viseringsfria systemens baksidor och eventuellt missbruk av viseringsfria resor, genom att göra mekanismen enklare att utlösa och mer avskräckande. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet och rådet att snabbt slutföra förhandlingar om förslaget och se till att det antas.

Rapportens omfattning – ett nytt strategiskt och globalt arbetssätt

Att kommissionen ständigt övervakar EU:s viseringsfria system är centralt för att EU:s viseringspolitik ska fungera och för den allmänna säkerheten i Schengenområdet. Av artikel 8.4 i förordning (EU) 2018/1806 (viseringsförordningen)[2] följer att kommissionen ska säkerställa en lämplig övervakning av att kraven för undantag från visering fortsatt uppfylls av de tredjeländer vars medborgare har erhållit viseringsfritt tillträde till Schengenområdet efter att en dialog om viseringsliberalisering slutförts framgångsrikt, och rapportera regelbundet till Europaparlamentet och rådet. För detta ändamål **har kommissionen sedan 2017 antagit sex rapporter inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar**[3], som omfattar de **viseringsfria partnerländerna på västra Balkan** (Albanien, Bosnien och Hercegovina, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien) **och i den östliga partnerskapsregionen** (Georgien, republiken Moldavien (*Moldavien*) och Ukraina).

Efter ett meddelande från maj 2023[4] antogs i den sjätte rapporten en mer omfattande metod, för att säkerställa att **övervakningen och rapporteringen blir mer utförlig och strategisk, och följaktligen**

---

1 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/1806 vad gäller översyn av upphävandemekanismen, COM(2023) 642 final.

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1806 av den 14 november 2018 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (EUT L 303, 28.11.2018, s. 39).

3 COM(2017) 815 final (första rapporten), COM(2018) 856 final (andra rapporten), COM(2020) 325 final (tredje rapporten), COM(2021) 602 final (fjärde rapporten), COM(2022) 715 final/2 (femte rapporten), COM(2023) 730 final (sjätte rapporten).

4 Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om övervakningen av EU:s system för viseringsfrihet, COM(2023) 297 final.

gå längre än EU:s grannskap och omfatta samtliga viseringsfria tredjeländer där det finns särskilda utmaningar som, om de inte åtgärdas, kan leda till att upphävandemekanismen aktiveras. Kommissionen utökade därför för första gången den geografiska omfattningen, genom att även rapportera om **sex viseringsfria tredjeländer som har system för medborgarskap för investerare**, nämligen Antigua och Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Kitts och Nevis, Saint Lucia och Vanuatu[5].

EU:s grannskap

Denna sjunde rapport innehåller, i enlighet med kraven i artikel 8.4 i viseringsförordningen, även nu en fullständig bedömning av hur **Georgien** och **Ukraina** uppfyller kraven för viseringsliberalisering, eftersom de slutförde sina respektive dialoger om viseringsliberalisering för mindre än sju år sedan. Efter att dialogen om viseringsliberalisering mellan EU och Kosovo slutförts framgångsrikt och viseringsundantaget för Kosovo börjat tillämpas från och med den 1 januari 2024[6], omfattar dessutom denna rapport en första framåtblickande analys av hur **Kosovo** fortsatt uppfyller kraven för viseringsliberalisering.

När det gäller de länder som slutförde en dialog om viseringsliberalisering för mer än sju år sedan[7] (**Albanien, Bosnien och Hercegovina, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien** och **Serbien**), varnar rapporten fortfarande för särskilda utmaningar, vilka beror på viseringsfria resor och/eller utgör särskilda risker för EU i fråga om irreguljär migration eller säkerhet. Det kan t.ex. gälla anpassning av viseringspolitiken, system för medborgarskap för investerare, återtagandesamarbete eller ogrundade asylansökningar.

Frågor gällande riktmärken som behandlats i de slutförda dialogerna om viseringsliberalisering bedöms för alla utvidgningspartner som en del av utvidgningsprocessen, inom ramen för kapitel 23, rättsväsen och grundläggande rättigheter, och kapitel 24, rättvisa, frihet och säkerhet, och rapporteras mer i detalj i kommissionens kommande årliga utvidgningsrapporter. Från och med 2024 har fyra utvidgningsländer (Albanien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien) också tagits med i kommissionens rapport om rättsstatsprincipen.

Partnerländerna på västra Balkan har, som en del av sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen för västra Balkan, åtagit sig att utföra reformer vad gäller de ”grundläggande principerna” i anslutningsprocessen, som innefattar konkreta åtaganden för kampen mot organiserad brottslighet, kampen mot korruption samt anpassning av viseringspolitiken.

När det gäller **västra Balkan** bygger rapporten på det pågående genomförandet av EU:s handlingsplan för att hantera migration längs denna rutt, som kommissionen lade fram den 5 december 2022[8]. Handlingsplanen innehöll bland annat åtgärder för att hantera den ökande irreguljära migrationen till

---

5 Denna rapport omfattar inte Vanuatu, eftersom kommissionen lade fram sin slutbedömning om säkerhetsriskerna till följd av Vanuatus system för medborgarskap för investerare den 31 maj 2024 i sin rapport till Europaparlamentet och rådet om upphävandet av undantaget från viseringskravet för medborgare i Vanuatu, COM(2024) 366 final.

6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/850 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo (Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.)) (EUT L 110, 25.4.2023, s. 1).

7 Artikel 8.4 i förordning (EU) 2018/1806 kräver endast att kommissionen ska rapportera för en period på sju år efter dagen för ikraftträdandet av viseringsliberaliseringen för dessa tredjeländer. Därefter får kommissionen fortsätta att rapportera när den anser det vara nödvändigt, eller på begäran av Europaparlamentet eller rådet.

8 https://home-affairs.ec.europa.eu/system/files/2022-12/Western%20Balkans_en.pdf.

EU via västra Balkanrutten 2022. Dessa ökande passager av medlemsstaternas yttre gränser från regionen berodde delvis på sekundära förflyttningar bland tredjelandsmedborgare som anlänt viseringsfritt till västra Balkan och reste vidare till EU. När EU och regionen gemensamt genomförde handlingsplanen bidrog det till att minska migrationstrycket med nästan en tredjedel på västra Balkanrutten 2023 jämfört med 2022, och med ytterligare 79 % under de första nio månaderna 2024 jämfört med samma period 2023, enligt preliminära uppgifter. Det gemensamma genomförandet bidrog även till att ytterligare fördjupa samarbetet kring migrationshanteringen mellan EU och partnerna på västra Balkan. Handlingsplanen omfattar gränsförvaltning, asyl- och mottagningskapacitet, bekämpning av smuggling av migranter, återtagandesamarbete och återvändande samt anpassning av viseringspolitiken.

På det hela taget har en god genomförandetakt upprätthållits på alla dessa politikområden, tack vare ökat engagemang och utåtriktad verksamhet till alla partner på alla nivåer på västra Balkan. Det krävs dock fortsatt arbete. Irreguljär migration är fortfarande en utmaning för partnerna på västra Balkan. Viseringskrav har återinförts i regionen – i slutet av 2022 och början av 2023 – för vissa huvudsakliga nationaliteter som ligger bakom ökningen av de irreguljära inresorna 2022. Det är dock fortfarande nödvändigt att säkerställa ytterligare anpassning av viseringspolitiken och skärpa kontrollerna av viseringsfria inresor. Huvudprioriteringar är alltjämt att bekämpa migrantsmuggling och människohandel samt säkerställa ett fungerande återvändande. Kommissionen har utökat sitt ekonomiska stöd med en total finansiering för migrationsrelaterad verksamhet i regionen inom ramen för instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) på 351,9 miljoner euro (2021–2024). Där ingår de regionala programmen för EU-stöd till att stärka kampen mot migrantsmuggling och människohandel på västra Balkan (36 miljoner euro), för EU:s regionala stöd till skyddsinriktad migrationshantering på västra Balkan; fas III (19,2 miljoner euro) och för EU:s regionala stöd till gränssäkerhet på västra Balkan (7 miljoner euro).

Rapporten bygger på bidrag från de partner som omfattas, Europeiska utrikestjänsten och EU:s delegationer, EU:s berörda byråer för rättsliga och inrikes frågor[9] och medlemsstaterna[10]. Dessa bidrag har legat till grund för de relevanta bedömningarna i rapporten. I denna sjunde rapport utvärderas de åtgärder som vidtogs av de berörda partnerna 2023, med uppdateringar för 2024, om de anses ha en betydande inverkan på årets rekommendationer. I rapporten berörs också operativt samarbete med EU och med medlemsstaterna[11], och den innehåller en översikt över utvecklingen på migrationsområdet[12] som återspeglar Eurostats uppgifter för det statistiska året 2023, inklusive förändringar jämfört med 2022.

Latinamerika och Karibien

[9] Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust) och Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol).

[10] 20 medlemsstater lämnade bidrag genom relevanta exempel på samarbete med de berörda länderna på områdena migration och säkerhet.

[11] I denna rapport avses med ”medlemsstater” de medlemsstater som tillämpar förordning (EU) 2018/1806 (*viseringsförordningen*), dvs. alla EU-medlemsstater (utom Irland) och de Schengenassocierade länderna.

[12] Samtidigt som riktmärkena för viseringsliberalisering vilka avser migration är begränsade till de berörda tredjeländernas migrationspolitik återspeglar avsnittet om utvecklingen på migrationsområdet irreguljär migration till medlemsstaterna, beslut om nekade inresor fattade av medlemsstaterna och ansökningar om internationellt skydd inlämnade i medlemsstaterna av medborgare i de länder som omfattas av rapporten.

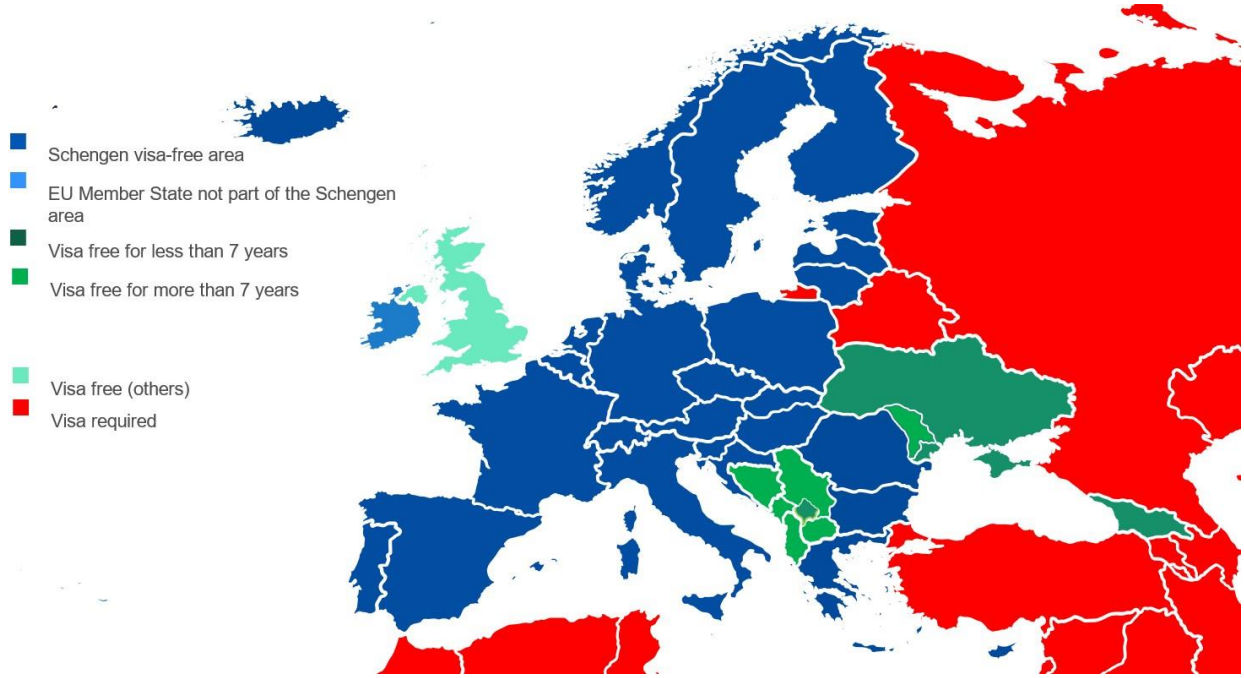
Precis som i den sjätte rapporten, och i enlighet med den nya strategin enligt lagstiftningsförslaget om översyn av upphävandemekanismen[13], omfattar denna rapport även **andra geografiska områden utanför EU:s grannskap**. Fokus ligger på viseringsfria länder där särskilda problem har uppstått och där ytterligare samarbete kan behövas för att hantera särskilda migrations- och/eller säkerhetsutmaningar som skulle kunna bedömas inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar. Härvid bedöms nu i rapporten även de viseringsfria länder i **östra Karibien** som har system för medborgarskap för investerare, och rapporten innehåller en bedömning av de viseringsfria länderna i **Latinamerika**.

Som det står i det gemensamma meddelandet från 2023, *En ny dagordning för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien*[14], är **EU, Latinamerika och Karibien naturliga partner, med unika historiska och kulturella kopplingar, djupa ekonomiska och sociala band och en gemensam strävan efter fred, demokrati, grundläggande rättigheter och multilateralism**. I centrum för detta partnerskap står människorna: rörlighet och direkta personkontakter är viktiga faktorer för att stärka de här kopplingarna. Samtidigt har kommissionens övervakning av EU:s viseringsfria system med partnerländer i Latinamerika och Karibien visat på en del särskilda **migrations- och säkerhetsutmaningar**. Utmaningarna härrör i synnerhet från de system för medborgarskap för investerare som fem länder i östra Karibien bedriver, och från de allt fler ogrundade asylansökningar som medborgare i vissa latinamerikanska länder lämnar in i EU. I de två sista avsnitten i denna rapport presenteras kommissionens bedömning av dessa utmaningar och rekommendationer om hur de ska hanteras.

[13] Artikel 8d.2 i förslaget.

[14] JOIN(2023) 17 final.

I. EU:S GRANNSKAP

1. VISERINGSFRIA I MINDRE ÄN SJU ÅR

GEORGIEN

1. Anpassning av viseringspolitiken

Georgien har ett viseringsfritt system med 25 länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav[15]: Armenien, Azerbajdzjan, Bahrain, Belarus, Belize, Botswana, Dominikanska republiken, Ecuador, Iran, Jordanien, Kazakstan, Kina (avtalet om undantag från viseringsskyldighet undertecknat i april 2024), Kirgizistan, Kuwait, Libanon, Oman, Qatar, Ryssland, Saudiarabien, Sydafrika, Tadzjikistan, Thailand, Turkiet, Turkmenistan och Uzbekistan.

Georgien har inte gjort några framsteg mot ytterligare anpassning av viseringspolitiken; tvärtom ökade skillnaderna mot EU:s viseringspolitik, i och med att man ingick avtalet om undantag från viseringsskyldighet med Kina i april 2024. Georgien hävdar att dess bristande anpassning av viseringspolitiken inte utgör någon risk för EU sett till irreguljär migration eller säkerhet, eftersom man inte har några gemensamma direkta landgränser med EU. Kommissionen erinrar dock om att anpassning av viseringspolitiken är ett centralt mål för alla länder som ligger i EU:s grannskap och siktar på EU-medlemskap. Därför förväntar sig kommissionen att Georgien gör framsteg med anpassningen av viseringspolitiken.

2. Dokumentsäkerhet, inklusive biometri

Georgien har utfärdat biometriska pass sedan 2010. Icke-biometriska pass kommer att ha fasats ut helt den 1 januari 2025, när de sista pass som för närvarande är i omlopp löper ut[16]. Som ett led i samarbetet med Interpol utbyter Georgien information om stulna och förkomna pass.

15 Bilaga I till förordning (EU) 2018/1806.

16 Den 1 januari 2024 var antalet återstående giltiga icke-biometriska pass 2 012.

I december 2023 antogs en lag om att icke-elektroniska id-kort utfärdade före den 28 juli 2011 måste återkallas och ersättas med elektroniska id-kort senast den 1 juli 2024.

3. Integrerad gränsförvaltning, migrationsförvaltning och asyl

I mars 2023 antog Georgien strategin för integrerad gränsförvaltning för 2023–2027, och i augusti 2023 antog man handlingsplanen för strategin för integrerad gränsförvaltning för 2023–2027. Georgien fortsatte att investera i att utveckla gränssäkerheten, bland annat genom att inrätta en snabbinsatsenhet för bergsområden 2023. En samarbetsplan för gränsövervakning inleddes med en EU-medlemsstat, och med en annan EU-medlemsstat ingicks ett tekniskt avtal om sjöfartssamarbete där Georgiens kustbevakning också deltog.

Georgien har visat prov på strukturerat samarbete med Frontex. Observatörer från Frontex är placerade på fem gränsövergångsställen (Tbilisis och Kutaisis flygplatser, landgränsövergången i Sarpi och säsongsvis vid Batumis flygplats och hamn). Under 2023 utplacerades totalt 28 Frontex-tjänstemän i Georgien. Georgiska poliser utplacerades på flygplatser i tolv medlemsstater (totalt 24 poliser 2023). Huvudsyftet med detta samarbete är att förhindra att georgiska medborgare missbrukar viseringsfria resor, bland annat genom att lämna in ogrundade asylansökningar (se nedan).

Georgien är medlem i det östliga partnerskapets nätverk för riskanalys, en regional plattform för informations- och underrättelseutbyte ledd av Frontex. Georgiens inrikesministeriums akademi har haft status som akademi i Frontexpartnerskapet sedan 2019. Georgien deltog i den gemensamma insatsen för samordningspunkter för luft-, land- och sjögränser 2023, genom utbyte av bästa praxis och besök/utplacering av gränsförvaltningsexperter från Frontex. Samarbetet med Frontex innefattade även utbildningsprogram (till exempel specialanpassade genomgångar om dokumentbedrägeri och bedragare), studiebesök, expertrådgivning och utbyten inom programmet *Staff Exchange 2023*.

Det bilaterala/multilaterala samarbetet med medlemsstaterna om gränsförvaltning/migration fortsatte, bland annat med kontakter/besök på hög nivå, utplacering av sambandsmän från medlemsstaterna i Georgien, specialiserad utbildning och expertrådgivning med tonvikt på att upptäcka förfalskade dokument och bekämpa organiserade brottsliga nätverk specialiserade på migrantsmuggling.

Georgien genomförde rekommendationen i den sjätte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar och anslöt sig till den operativa åtgärdsplanen mot migrantsmuggling för åren 2024–2025 inom Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact). Under 2023 deltog man i sex operativa åtgärdsplaner och 77 operativa åtgärder. Samarbetet inom Empact-systemet ledde också till att projektet *Low Value Grant* (LVG) genomfördes, med fokus på kampen mot georgiska organiserade kriminella grupper i EU.

Beträffande återtagande och återvändande har flera EU-medlemsstater och Frontex lyft fram det nära samarbetet med georgiska myndigheter. Georgien har regelbundet godkänt återvändandeinsatser både med chartrade och reguljära flyg. Georgien har också på begäran gjort sina ledsagare tillgängliga för att organisera uppsamlande återvändandeinsatser. Dessutom har det georgiska utrikesministeriet och inrikesministeriet utökat sitt samarbete med Frontex om att identifiera återvändande som inte innehar resehandlingar. Detta genom att utbilda den stående styrkan och medlemsstaterna om hur de använder det georgiska ärendehanteringssystemet för återtagande för att elektroniskt lämna in begäranden om deras identifiering.

Georgien fortsatte sina insatser för att ta itu med frågan om ogrundade asylansökningar som lämnas in av landets medborgare i EU-medlemsstater. På grundval av 2021 års ändringar av lagen om in- och utresetillstånd för georgiska medborgare fortsatte de georgiska myndigheterna att genomföra

utresekontroller vid de georgiska gränsövergångsställena. Från den 1 januari 2021 till den 1 april 2024 var det totalt 7 910 medborgare i Georgien med avsikt att resa till EU som stoppades vid gränsen. De georgiska myndigheterna fortsatte att ta itu med irreguljär migration genom att lagföra personer och grupper som är inblandade i migrantsmuggling, inbegripet dem som ägnar sig åt att tillhandahålla falsk information till asylansökningar i EU. Tre personer fälldes 2023 (elva 2022).

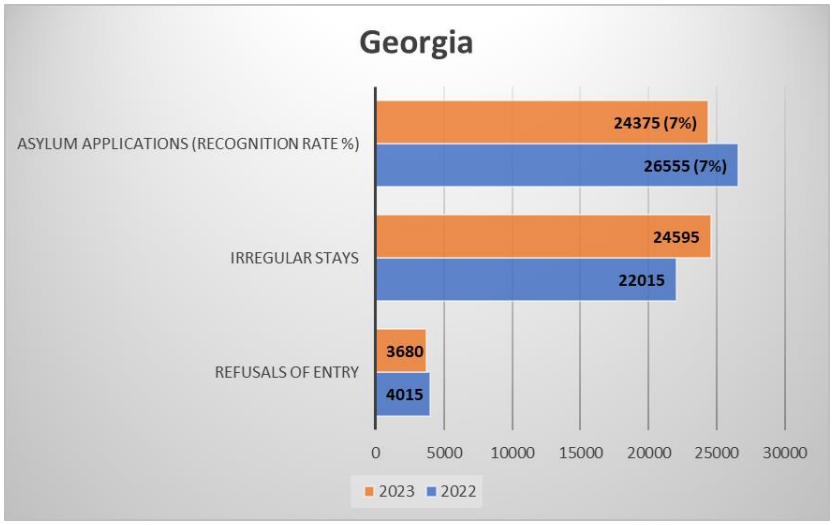
Georgien samarbetade också med IOM, tillsammans med UNHCR, kring projektet *Effective Migration Governance for Sustainable Return and Reintegration of Georgian Citizens*, till stöd för ett säkert, ordnat och hållbart återvändande och återintegrering av georgiska medborgare, och med IOM/WHO om hälsorelaterad migration från Georgien och ogrundade asylansökningar i Schengenområdet (inom projektet *Georgia Cares*).

4. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

År 2023 minskade antalet ansökningar om internationellt skydd från georgiska medborgare i medlemsstaterna med 8 % jämfört med 2022: 24 375 ansökningar lämnades in 2023 jämfört med 26 555 året innan. Andelen godkända ansökningar[17] på 7 % under 2023 förblev stabil jämfört med föregående år.

År 2023 stod georgiska medborgare för tio irreguljära gränspassager till EU-medlemsstaterna, att jämföra med 20 år 2022. Antalet georgiska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i en medlemsstat ökade med 12 % 2023 – 24 595 personer 2023 jämfört med 22 005 under 2022. Antalet georgiska medborgare som nekades inresa minskade med 8 %, från 4 015 under 2022 till 3 680 under 2023.

År 2023 fortsatte antalet beslut om återanvändande till georgiska medborgare att öka, med 20 240 fattade beslut 2023 jämfört med 17 415 år 2022, vilket är en ökning med 16 %. Samma tendens förekom när det gällde antalet personer som återvände (10 555 år 2023 jämfört med 7 725 år 2022, en ökning på 37 %). Andelen återvändande steg något, från 44 % 2022 till 52 % 2023.

Källa: Eurostat.

[17] I denna rapport beräknas andelen godkända ansökningar som andelen positiva beslut i första instans (däribland om flyktingstatus, alternativt skydd samt nationell humanitär status) bland det totala antalet beslut i första instans. En definition finns här: https://home-affairs.ec.europa.eu/pages/glossary/recognition-rate-procedures-international-protection_sv.

5. Allmän ordning och säkerhet

Georgien fortsatte sitt samarbete med Europol, då man har en sambandsman vid Europols huvudkontor och deltar i sju analytiska projekt på Europol. Mellan juni 2023 och mars 2024 utbyttes 1 124 operativa uppgifter om över 13 161 personer med Europols medlemmar och partnerländer via nätapplikationen för säkert informationsutbyte (Siena). Inom ramen för samarbetet med Cepol kunde Georgien dra nytta av olika specialiserade utbildningsprogram inom det EU-finansierade projektet om utbildning och operativt partnerskap mot organiserad brottslighet (TOPCOP). Georgien fortsatte sitt samarbete med Eurojust och deltog där i gemensamma utredningsgrupper.

Georgien fortsatte att genomföra sin nationella strategi för bekämpning av organiserad brottslighet för 2021–2024 med fokus på kampen mot narkotikahandel och it-brottslighet. Efter Rysslands anfallskrig mot Ukraina tog man till lagändringar för att förebygga människohandel och olaglig spridning av vapen och ammunition. Georgien fortsatte att aktivt delta i arbetsgrupper och projekt som medlem av Interpol. Två EU-medlemsstater erbjöd georgiska tjänstemän inom brottsbekämpningen utbildning i att upptäcka förfalskade dokument och identifiera offer för sexuell exploatering på nätet.

I februari 2023 antog Georgien sin andra nationella narkotikastrategi för 2023–2030 (direkt inspirerad av EU:s narkotikastrategi för 2021–2025) och dess motsvarande åtgärdsplan för 2023–2024. Georgien fortsatte sitt samarbete med Europeiska unionens narkotikamyndighet (EUDA) utifrån ett samarbetsavtal 2022 och även inom ramen för projektet EU4MD II.

Georgien fortsatte att genomföra sin nationella strategi mot terrorism 2022–2026 och dess motsvarande åtgärdsplan. Under 2023 arresterades tolv georgiska medborgare och tre tredjelandsmedborgare anklagade för att tillhöra eller stötta en terroristorganisation. Under 2023 gick Georgien med i FN:s program mot terrorresor, *goTravel*. Georgien fortsatte också att tillämpa sin nationella strategi för att förebygga, upptäcka och bekämpa penningtvätt, terrorismfinansiering och spridning av massförstörelsevapen (2023–2026), och dess åtgärdsplan. Georgien utökade 2023 sitt samarbete med Europol om terrorismbekämpning, då man gick med i byråns gemensamma sambandsgrupp för terrorismbekämpning (CT JLT) och deltog i åtskilliga analytiska projekt för terrorismbekämpning.

I den sjätte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar rekommenderades att Georgien antar en ny strategi och en handlingsplan mot korruption, med tillräckliga resurser för att genomföra dem, och särskilt uppmärksamma utredningar, lagföring och domar i korruptionsmål på hög nivå. Georgien har ännu inte tagit fram någon ny nationell strategi eller handlingsplan mot korruption.

I den sjätte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar föreskrevs att Georgien skulle inrätta ett kontor för återvinning av tillgångar och ett kontor för förvaltning av tillgångar samt intensifiera insatserna för återvinning av tillgångar. Trots att Georgien samarbetar med EU:s kontor för återvinning av tillgångar har man ännu inte följt upp rekommendationen att inrätta ett eget sådant kontor. Det finns inte heller någon särskilt avsedd enhet som har till uppgift att förvalta återvunna tillgångar. Beslagtagna tillgångar förvaltas av den nationella byrån för statlig egendom.

I den sjätte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar rekommenderas att Georgien ser till att lagstiftningen om byrån för korruptionsbekämpning, den särskilda utredningstjänsten och tjänsten för skydd av personuppgifter införlivar Venedigkommissionens rekommendationer. I de ändringar av lagen om byrån för korruptionsbekämpning som antogs i maj 2024 behandlas inte Venedigkommissionens viktigaste rekommendationer, särskilt inte de som gäller byråns ändamålsenliga oberoende, politiska neutralitet och funktioner.

Georgien deltar i gruppen av stater mot korruption (Greco). Efter Grecos rekommendationer ändrade Georgien 2023 sin lag om åklagarmyndigheten och utökade systemet för redovisning av tillgångar så att det omfattar samtliga åklagare. Grecos utvärderingsrapport om Georgien från juli 2024 innehåller rekommendationer om den strategiska ramen, integritetskontroller och insyn.

6. Yttre förbindelser och grundläggande rättigheter

Under rapporteringsperioden antog Georgien lagstiftning vars tillämpning undergräver de grundläggande rättigheterna. Lagen ”om insyn i utländskt inflytande” som antogs i maj 2024, och lagstiftningspaketet om ”familjevärderingar och skydd av minderåriga” i september 2024, undergräver den övergripande rättsliga ramen för att upprätthålla grundläggande rättigheter. Båda initiativen inkräktar på mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, särskilt rätten till föreningsfrihet, yttrandefrihet och privatliv. Lagen om insyn i utländskt inflytande antogs i maj 2024 trots ett yttrande från Venedigkommissionen[18] och trots att EU upprepade gånger rekommenderade att lagen skulle återkallas. Lagen undergräver föreningsfriheten och yttrandefriheten, rätten till privatliv, rätten att delta i offentliga angelägenheter samt förbudet mot diskriminering. Svårhanterliga rapporteringskrav och omfattande befogenheter som justitieministeriet får för att kontrollera civilsamhälle och mediaorganisationer ökar risken för selektiv och godtycklig tillämpning.

Europeiska rådet betonade i sina slutsatser av den 27 juni 2024 att den antagna lagen ”om insyn i utländskt inflytande” utgör en tillbakagång för minst tre av de nio stegen i kommissionens rekommendation för status som kandidatland (angående desinformation, polarisering samt grundläggande rättigheter och deltagande av civilsamhällets organisationer). Europeiska rådet drog slutsatsen att den georgiska regeringens agerande äventyrar Georgiens väg mot EU och i praktiken gör att anslutningsprocessen avbryts.

Den 17 september 2024 antog parlamentet ett lagstiftningspaket bestående av ”lagen om familjevärderingar och skydd av minderåriga” och 18 ändringar av befintliga lagar, utan föregående offentliga samråd eller någon noggrann analys av förenligheten med europeiska och internationella standarder. Lagstiftningspaketet om familjevärderingar och skydd av minderåriga, som undertecknades som lag den 3 oktober, undergräver det georgiska folkets grundläggande rättigheter och ökar stigmatiseringen och diskrimineringen. Till följd av lagstiftningsarbetet och den fortsatta förekomsten av homofobisk hatpropaganda möter hbtqi-personer i Georgien en allt mer fientlig och stigmatiserande stämning.

2024–2026 års åtgärdsplan för att genomföra strategin för mänskliga rättigheter antogs efter en begränsad samrådsprocess, och innehåller inte några bestämmelser angående hbtqi-personer och skydd för privatlivet. Åtgärdsplanen handlar delvis om religions- eller trosfrihet. Den har ännu inte börjat genomföras, och det har inte definierats tydligt hur genomförandet av den ska övervakas. Fortfarande är det betydande luckor kvar att åtgärda i den strategiska ramen vad gäller skydd för minoriteters rättigheter, inklusive representation av minoriteter.

Europeiska rådet bekräftade på nytt i sina slutsatser från den 17 oktober 2024 att Georgiens anslutningsprocess har stoppats, och uppmanade de georgiska myndigheterna att anta demokratiska, omfattande och hållbara reformer, i enlighet med grundprinciperna för integrering i EU.

[18] CDL-PI(2023) (coe.int): Brådskande yttrande om lagen om insyn i utländskt inflytande, utfärdat av Venedigkommissionen den 21 maj 2024.

Kommissionen kommer noga att övervaka hur lagen om ”insyn i utländskt inflytande” och lagstiftningspaketet om familjevärderingar och skydd av minderåriga genomförs, eftersom Georgien beviljades viseringsliberalisering på villkor att man efterlevde grundläggande rättigheter, inklusive att ändamålsenligt genomföra dem och driva en politik mot diskriminering.

Efter rekommendationen om skydd av personuppgifter i den femte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar antogs en ny lag om skydd av personuppgifter i juni 2023 och ändrades i maj 2024. Viktiga rekommendationer från Venedigkommissionen om institutionellt oberoende, opartiskhet och befogenheter för tjänsten för skydd av personuppgifter är alltjämt obehandlade.

7. Rekommendationer

Med hänsyn till den senaste tidens utveckling i Georgien överväger man för närvarande att möjligen aktivera upphävandemekanismen för viseringar i förhållande till vissa personkategorier. För att fortsätta uppfylla alla riktmärken för viseringsliberalisering och undvika att upphävandemekanismen eventuellt aktiveras, behöver Georgien vidta ytterligare akuta åtgärder för att ta itu med kommissionens rekommendationer. I synnerhet måste landet vidta följande åtgärder:

a) Säkerställa och upprätthålla skyddet av alla georgiska medborgares grundläggande rättigheter, däribland förenings-, mötes- och yttrandefriheten, rätten till privatliv, rätten att delta i offentliga lägenheter samt förbudet mot diskriminering.

b) Undvika och upphäva all lagstiftning som kan begränsa grundläggande rättigheter och friheter, gå emot principen om icke-diskriminering och strida mot relevanta europeiska och internationella standarder. I synnerhet måste man upphäva lagen om ”insyn i utländskt inflytande” och lagstiftningspaketet om ”familjevärden och skydd av minderåriga” och ändra den nationella strategin och åtgärdsplanen för mänskliga rättigheter så att det säkerställs att hbtqi-personers rättigheter respekteras fullt ut.

c) Anpassa viseringspolitiken till EU:s förteckning över tredjeländer som omfattas av viseringskrav, särskilt vad gäller länder som för EU utgör en risk i fråga om irreguljär migration eller säkerhet.

d) Trappa upp åtgärderna mot ogrundade asylansökningar och irreguljära vistelser i medlemsstaterna, t.ex. genom informationskampanjer om det viseringsfria systemet riktade till aktuella grupper av migranter, samt strängare gränskontroller.

e) Man måste även inrätta ett kontor för återvinning av tillgångar och ett kontor för förvaltning av tillgångar och fortsätta insatserna för spårning, frysning, hantering, förverkande och avyttring av tillgångar.

f) Anta en ny strategi och en handlingsplan mot korruption, med tillräckliga resurser för att genomföra dem, och särskilt uppmärksamma utredningar, lagföring och domar i korruptionsmål på hög nivå.

g) Ändra lagen om byrån för korruptionsbekämpning så att den stämmer med Venedigkommissionens viktigaste rekommendationer, särskilt dem som gäller byråns ändamålsenliga oberoende, politiska neutralitet och funktioner.

h) Anpassa lagen om skydd av personuppgifter efter EU:s regelverk.

UKRAINA

1. Anpassning av viseringspolitiken

Ukraina har ett viseringsfritt system med 15 länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav: Armenien, Azerbajdzjan, Bahrain, Belarus, Ecuador, Kazakstan, Kuwait, Kirgizistan, Mongoliet, Oman, Qatar, Saudiarabien, Tadzjikistan, Turkiet och Uzbekistan.

Inga framsteg gjordes mot en större anpassning till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav under 2023.

2. Dokumentsäkerhet, inklusive biometri

Ukraina har utfärdat biometriska pass sedan 2015. De sista icke-biometriska passen utfärdades 2016, och de kommer att vara helt utfasade 2026, då de löper ut. I maj 2022 utvecklade man och började använda en dedupliceringsprogramvara för att definiera dubbletter i det nationella systemet för biometrisk verifiering och identifiering av medborgare i Ukraina, utlänningar och statslösa personer (NSBVI), under Ukrainas statliga migrationstjänsts administration. Till följd av den utförda dedupliceringen påträffades 4 581 dubblettfall med mycket hög eller medelhög tillitsnivå. Detta arbete var avgörande både för att identifiera bedrägerier och för en korrekt informationshantering.

Varje medborgare i Ukraina får ett unikt nationellt nummer som aldrig ändras (inte ens om personen i fråga byter namn) och införlivas i varje identitetshandling, inklusive pass.

Trots det pågående anfallskriget mot Ukraina fortsatte identitetshandlingar att utfärdas 2023, utom i de ukrainska territorier som tillfälligt ockuperas av Ryssland, däribland Krim. Efter ett tillfälligt avbrott 2022 började Ukraina 2023 på nytt hantera registret över ogiltiga ukrainska pass; databasen uppdateras dagligen. Utbytet av information mellan Ukraina och Interpol om stulna och förkomna handlingar har aldrig avbrutits.

3. Integrerad gränsförvaltning, migrationsförvaltning och asyl

Sedan Ryssland inledde sin fullskaliga invasion har stora delar av Ukrainas internationella gränser varit ockuperade av Ryssland. Totalt 110 gränsövergångsställen vid gränserna mot Ryssland, Belarus och den transnistriska delen av Moldavien förblev stängda. Ytterligare 49 ställen i områden som tillfälligt ockuperas av Ryssland är inte längre under Ukrainas kontroll. I de sektorer som Ukrainas statliga förvaltning kontrollerar har emellertid gränsförvaltningen fortsatt utan avbrott.

Strategin för integrerad gränsförvaltning för perioden 2023–2025 ändrades i juli 2023. Handlingsplanen för genomförandet av strategin antogs i december 2023. I juni 2023 antogs officiellt en nationell metodik, skapad med hjälp av EU-experter, för att bedöma kvaliteten på genomförandet. Därefter bildades en gemensam arbetsgrupp för kvalitetskontroll i gränsförvaltning, som innefattar Frontex och EU:s rådgivande uppdrag i Ukraina (EUAM) i egenskap av observatörer.

Under 2023 gjordes betydande insatser för att uppgradera den tekniska utrustningen vid alla gränsövergångsställen som Ukraina fortfarande kontrollerar. Från en del EU-medlemsstater fick Ukrainas gränsmyndigheter utrustning och specialutbildning i betydande omfattning. Bidraget från Frontex på 12 miljoner euro till stöd för Ukrainas statliga gränskontrolltjänst genomfördes framgångsrikt under 2023. Den inköpta utrustningen var ett gediget tekniskt bidrag så att de institutionella partnerna i Ukraina kan upprätthålla den integrerade gränsförvaltningens centrala funktioner. Bidraget möjliggjorde större kapacitet, i synnerhet vid landets västra gränser, vilket bereder väg för förnyad gemensam operativ verksamhet.

Den gemensamma patrulleringen med vissa EU-medlemsstaters gränsmyndigheter fortsatte.

I juni 2023 antog Ukraina två nya lagar om migration, där man bland annat uppdaterade förfarandena för att bevilja och återkalla uppehållstillstånd och påföljderna vid olaglig vistelse.

Eftersom vägarna in i Ukraina med flyg och till sjöss är begränsade, och undantagstillstånd råder i hela territoriet inklusive gränserna, minskade både den reguljära och irreguljära migrationen till, från och genom Ukraina. Under 2023 hejdades totalt 5 467 irreguljära migranter vid Ukrainas gränser (12 094 år 2022) och 3 389 irreguljära migranter upptäcktes på Ukrainas territorium (5 062 år 2022); av de senare var 45 % medborgare i Ryssland, Azerbajdzjan och Moldavien.

Ukraina fortsatte att bekämpa människohandeln och engagerade sig alltjämt i att genomföra den gemensamma planen mot människohandel, för att hantera riskerna för människohandel och ge stöd till potentiella offer bland dem som flyr undan kriget i Ukraina. Ukraina deltar aktivt i de regelbundna mötena med EU-nätverket av nationella samordnare och rapportörer, och i brottsbekämpnings- och rättssamarbetet med medlemsstaterna och EU-byråerna. År 2024 deltog landet i 19 operativa åtgärder som anordnas inom ramen för Empact och i flera gemensamma utredningsgrupper mot organiserade kriminella grupper som ägnar sig åt människohandel. På grund av de ekonomiska svårigheterna och den ryska militära aggressionen är ukrainska medborgare alltjämt sårbara för människohandel. Därför måste åtgärderna i den gemensamma planen för bekämpning av människohandel fortsätta att gälla.

Samarbetet mellan Ukraina och Frontex bygger på det samarbetsavtal som ingicks 2007. Under 2023 fortsatte Frontex att ge relevanta råd inom ramen för sitt mandat, och hjälpte de ukrainska myndigheterna med att hantera akuta kapacitetsuppbyggnadsbehov och en reflektionsprocess om den nya fleråriga ramen för integrerad gränsförvaltning.

Under 2023 skedde inga möten med EU:s och Ukrainas gemensamma kommitté för återtagande. Samarbetet med EU-medlemsstaterna kring återtagande fortsatte emellertid utvecklas 2023, i och med att man undertecknade genomförandeprotokoll med Rumänien och Lettland.

Ukraina fortsatte samarbetet med IOM, ICMPD och UNHCR.

Asylansökningar fortsatte att prövas i Ukraina. Sedan den ryska fullskaliga invasionen den 24 februari 2022 har dock antalet ansökningar avtagit betydligt; år 2021 var det 1 198 ansökningar, men bara 205 år 2022 och 109 år 2023. De positiva besluten gick från 157 år 2021 till 46 år 2022 och 53 år 2023. I slutet av 2023 fanns det 2 520 erkända flyktingar eller alternativt skyddsbehövande som var bosatta i Ukraina.

4. Övervakning av migrationstrender, tillfälligt skydd, ansökningar om internationellt skydd och återtagande

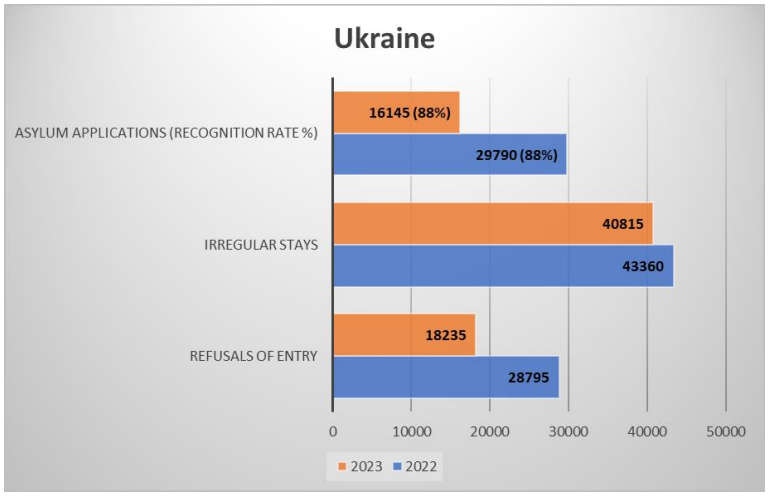
Efter att direktivet om tillfälligt skydd aktiverades[19] 2022 låg **det uppskattade antalet aktiva registreringar för tillfälligt skydd** i de 27 medlemsstaterna, Norge, Island och Schweiz den 5 november 2024, enligt uppgifter uppladdade på plattformen för tillfälligt skydd och kanaliserade via EU-nätverket för beredskap och krishantering på migrationsområdet, på **4 569 496,** varav **4 424 322** i **EU-medlemsstaterna**. 436 095 inaktiva registreringar var registrerade på plattformen. Tyskland, Polen och Tjeckien är fortfarande de medlemsstater som tagit emot flest personer som beviljats tillfälligt skydd (1,13 miljoner personer i Tyskland, nära 1 miljon i Polen och närmare 400 000 i

[19] Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följden att tillfälligt skydd införs, ST/6846/2022/INIT (EUT L 71, 4.3.2022, s. 1).

Tjeckien)[20]. År 2023 togs 1 056 020 beslut om att bevilja tillfälligt skydd i EU, vilket motsvarar en fjärdedel av de beslut som togs 2022[21].

Under 2023 var antalet ukrainska ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna 16 145, vilket är 46 % färre än 2022 (29 790). Andelen godkända ansökningar låg kvar på en stabil siffra 2023 (88 %).

Antalet ukrainska medborgare som korsade EU:s yttre gränser irreguljärt under 2023 minskade med 11 % (4 579 under 2023, jämfört med 5 148 under 2022). Antalet ukrainska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i EU under 2023 var 40 815 (43 360 under 2022, en minskning med 6 %). Antalet ukrainska medborgare som nekades inresa minskade med 37 %, från 28 795 under 2022 till 18 235 under 2023.

Källa: Eurostat.

5. Allmän ordning och säkerhet

I maj 2023 antog Ukraina den övergripande strategiska planen för reformen av hela den brottsbekämpande sektorn för 2023–2027, med ambitiösa mål. I september och oktober 2023 antog Ukraina reviderad lagstiftning om bekämpning av penningtvätt. I december 2023 antog Ukraina ny lagstiftning om att bekämpa smuggling av varor och undvikande av punktskatter/tullavgifter; på det området anser de ukrainska myndigheterna att smuggling av tobak är ett särskilt allvarligt problem. I augusti 2024 antog Ukraina åtgärdsplanen för att genomföra den övergripande strategin för reformen av den brottsbekämpande sektorn.

Samarbetet fortsatte med EU om att bekämpa organiserad brottslighet, däribland via fem gemensamma utredningsgrupper med EU-medlemsstaterna 2023; åtta nya sådana grupper med EU-medlemsstaterna bildades i början av 2024. Det skedde också ett intensivt samarbete inom ramen för Empact (122 operativa åtgärder). Samarbetet med EU via Europol fortsatte med över 28 000 utbytta meddelanden genom Siena och med åtskilliga operativa åtgärder, mot diverse brottsliga verksamheter såsom it-brott (däribland bedrägerier med cybervalutor), smuggling av narkotikaprekursorer, migrantsmuggling, människohandel och olaglig handel med skjutvapen.

Det gjordes insatser för att förbättra registreringen och kontrollen av vapenspridning; i juni 2023 togs ett enhetligt vapenregister i bruk.

20 Statistik | Eurostat (europa.eu).
21 Statistik | Eurostat (europa.eu).

Den 5 juli 2024 godkände ministerrådet ett utkast till förordning, framtagen av inrikesministeriet, om att skapa en samordningscentral för bekämpning av olaglig spridning av skjutvapen, dess komponenter och ammunition. Den centralen ska fungera som tillfälligt rådgivande organ under ministerrådet. Till centralens främsta mål hör att samordna arbetet för diverse statliga organ mot spridning av skjutvapen, underlätta informationsutbyte och utarbeta bestämmelser byggda på internationell bästa praxis. Det här initiativet stämmer väl med rekommendationerna som Europeiska kommissionen ger i utvidgningspaketet 2023.

Det finns också ett operativt samarbete mellan EU och Ukraina på området, däribland genom en arbetsgrupp inom den europeiska skjutvapenexpertgruppen, bestående av Ukraina, fem EU-medlemsstater och Europol. EU har gett utbildning och expertrådgivning under EUAM:s samordning. Olaglig handel med skjutvapen och andra handeldvapen och lätta vapen är ett område som EUAM arbetat med sedan 2019, däribland genom ett projekt genomfört av OSSE (om stöd till Ukrainas ansträngningar för att bekämpa olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen). Projektet bygger på EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, från 2018, och stärker kapaciteten vid Ukrainas gränsbevakningsmyndighet, inrikesministerium och skattemyndighet/tullmyndighet så att de kan bekämpa olaglig handel med vapen, ammunition och sprängämnen i Ukraina. Handeln med skjutvapen diskuteras också inom ramen för EU:s och Ukrainas dialog om inre säkerhet, sedan 2023 då Ukraina fick kandidatstatus.

I linje med sin strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition från 2018 arbetar EU kontinuerligt med Ukraina för att förebygga avledning av sådana vapen, deras ammunition och sprängämnen. EU har i sitt arbete mot risken för olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen och deras ammunition haft fokus på ett antal områden, nämligen a) stöd som ges genom aktuella beslut av Gusp-rådet, genomförda av OSSE, UNDP/Seesac och *Conflict Armament Research*, b) genomförandet av EU:s förteckning över åtgärder för att motverka avledning av skjutvapen och andra handeldvapen och lätta vapen i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, c) övervakning av slutanvändningen av det militära bistånd som tillhandahålls inom den europeiska fredsfaciliteten. EU arbetar också tillsammans med Ukraina och internationella partner genom dialogen om inre säkerhet mellan EU och Ukraina, genom möten som Quad + och EU hållit med Ukraina, genom gruppen med G7-direktörer för icke-spridning, samt genom regelbundna dialoger med tredjeländer om kontroll av konventionella vapen.

När det gäller kampen mot narkotikasmuggling har strategin för statlig narkotikapolitik för 2023–2030 ännu inte antagits. Ukraina fortsatte det internationella samarbetet på det här området med EUDA på grundval av ett samarbetsavtal från 2022, och även i samband med projektet EU4MD II, med Europol, inom EU BAM och inom ramen för Empact.

I kampen mot it-brottslighet (i synnerhet stöld av penningmedel genom bedrägeri och/eller hackande) hade Ukraina ett intensivt samarbete med EU-medlemsstaterna, Europol och Eurojust, men även med amerikanska myndigheter och tredjeländer (t.ex. Georgien).

Till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina stötte rättsväsendet på unikt många fall kopplade till krigsbrott och brott mot mänskligheten. En av konsekvenserna blev att man i april 2023 upprättade samordningscentralen för stöd till offer och vittnen. En annan följd av den ryska militära aggressionen var fler sabotage- och terrorismhandlingar (187 under 2023), specifikt inriktade på kritiska ukrainska infrastrukturer. Det medförde ännu mer belastning på brottsbekämpningens och säkerhetsorganens resurser, och även på hela rättsväsendets.

I kampen mot korruption fortsatte Ukraina att tillämpa strategin mot korruption för 2021–2025 och det statliga programmet mot korruption för 2023–2025. I augusti 2023 antogs strategin för återvinning 2023–2025, och regeringen antog åtgärdsplanen för dess genomförande i augusti 2024.

I december 2023 antogs en ny lag om att ge Ukrainas nationella byrå för korruptionsbekämpning (Nabu) större institutionell kapacitet, genom att dess personal utökades från 700 till 1 000 personer. Trots rekommendationen i tidigare rapporter om upphävandemekanismen för viseringar gjordes dock fortfarande inga framsteg när det gällde att införa kapacitet för autonom avlyssning på Nabu. I juli 2023 ingick Nabu ett samarbetsavtal med Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo).

Den 1 januari 2024 antogs lagen om att stärka oberoendet för den särskilda åklagarmyndigheten för korruptionsbekämpning (Sapo). Lagen ger Sapo status som separat juridisk person åtskild från riksåklagarens kansli, och i den definieras förfarandet för ett konkurrensutsatt urval vid utnämningar till administrativa befattningar i Sapo och till posterna som åklagare, inklusive chefsposten för Sapo.

I mars 2023 ändrade Ukraina sin lagstiftning om urval och beredning av åklagare, så att man förbättrade mekanismen för rekrytering och disciplinära förfaranden.

Andra lagstiftningsåtgärder kopplade till kampen mot korruption som antogs 2023 var vissa lagändringar om reglerna för finansiering av politiska partier och valkampanjer, och återinförda rapporteringsskyldigheter om politiska partiers finansiering, samt rättsliga ändringar så att offentliga tjänstemän åter måste redovisa tillgångar.

Under 2023 inledde Nabu 257 utredningar (jämfört med 187 under 2022). Utifrån resultaten av Nabus utredningar, och enligt Sapos förfarandevägledning, gick 100 åtal till högsta korruptionsbekämpningsdomstolen 2023 (jämfört med 54 år 2022). Domstolen avkunnade 44 slutliga domar (däribland mot fyra domare, en parlamentsledamot, två biträdande ministrar och en statstjänsteman i den högsta kategorin (A).

I juni 2024 trädde den lag i kraft som ändrar den rättsliga grunden för Ukrainas byrå för ekonomisk säkerhet, vilket innebär en ny öppen, transparent och konkurrensutsatt process för val av ledning och personal, kontroll av personal samt oberoende resultatrevisioner. Det bidrar till bättre redovisningsskyldighet, integritet och professionalism i kampen mot ekonomisk brottslighet.

6. Yttre förbindelser och grundläggande rättigheter

Respekten för de grundläggande rättigheterna är på det hela taget säkerställd, och Ukraina har visat sitt åtagande att skydda dem och ytterligare anpassa sig till EU:s standarder, trots begränsningarna genom det pågående kriget och undantagstillståndet. Det sistnämnda har lett till vissa inskränkningar av rättigheter och friheter, men de har till stor del varit proportionerliga i förhållande till säkerhetssituationen och har i allmänhet tillämpats med försiktighet.

Ukraina har gjort betydande framsteg mot att ratificera Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, genom att anta lagen om ratificering av den stadgan, och har tagit steg mot att anpassa sin inhemska lagstiftning efter internationella skyldigheter.

Ukraina håller alltjämt på att genomföra Europarådets projekt om bekämpning av hatpropaganda i Ukraina för 2023–2025. Syftet med det projektet är att skärpa de nationella rättsmedlen mot diskriminering och hat, däribland genom bättre former av ersättning till offren.

Efter att ha ratificerat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen), antog Ukraina i maj 2024 ändringar av sin administrativa

brottsbalk så att lagstiftningen för att förebygga och bekämpa våld i hemmet blir anpassad till konventionen.

Till följd av Rysslands fullskaliga invasion och avsiktliga inriktning mot civila och civil infrastruktur, fortsätter antalet personer med funktionsnedsättning att öka bland militär och civilbefolkning. I juni 2023 antog Ukraina en ny lag om registrering av personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp från specialiserade fonder. Den nya lagen åtföljdes av en budgetinsats för att finansiera stödet till personer med funktionsnedsättning.

Den 8 december 2023 införde Ukraina betydande lagändringar beträffande nationella minoriteter (grupper), både sett till medier, statsspråk, publikationer och utbildning. Detta följdes av flera genomförandelagar, färdplaner och metoder.

Till följd av Rysslands anfallskrig finns det 3,7 miljoner internflyktingar i Ukraina. I april 2023 antog Ukraina en strategi för statlig politik för internflyktingar, med en åtföljande åtgärdsplan för perioden 2023–25. Bland huvudmålen finns att säkerställa, förutom bostad och sysselsättning, fortlöpande utbildning åt barn från fördrivna familjer.

7. Rekommendationer

I stort fortsätter Ukraina att uppfylla kraven för viseringsliberalisering och landet har vidtagit åtgärder för att följa vissa av kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare insatser, där så är möjligt i det nuvarande sammanhanget. I synnerhet måste landet vidta följande ytterligare åtgärder:

a) Anpassa viseringspolitiken till EU:s förteckning över tredjeländer som omfattas av viseringskrav, särskilt vad gäller länder som för EU utgör en risk i fråga om irreguljär migration eller säkerhet.

b) Fortsätta att skärpa insatserna i kampen mot organiserad brottslighet, med särskilt fokus på att motverka smuggling av skjutvapen och narkotika, på att bekämpa människohandel och på den organiserade brottslighetens finansiella aspekt, trots utmaningarna med kriget.

c) Fortsätta att stärka ramen för korruptionsbekämpning, så att de korruptionsbekämpande institutionerna är helt oberoende och kan åstadkomma verkliga och betydande resultat, även med tanke på det långsiktiga återuppbyggnadsarbetet.

KOSOVO

Kommissionen inledde en dialog om viseringsliberalisering med Kosovo den 19 januari 2012, och lade den 14 juni 2012 fram en färdplan för viseringsliberalisering[22] där man identifierade de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som Kosovo behövde anta och genomföra. Efter detta har kommissionen antagit fyra rapporter med bedömningar av Kosovos framsteg[23]. Den 4 maj 2016 föreslog kommissionen rådet och Europaparlamentet[24] att häva viseringskravet för Kosovo. Efter att Kosovo uppfyllt de två återstående kraven[25] bekräftade kommissionen den 18 juli 2018[26] att Kosovo uppfyllde samtliga 95 riktmärken enligt färdplanen och föreslog viseringsliberalisering för Kosovo.

Efter förhandlingar mellan Europaparlamentet och rådet antogs den 19 april 2023 förordning (EU) 2023/850[27], som ändrade förordning (EU) 2018/1806 genom att Kosovo överfördes från del 2 i bilaga I till del 4 i bilaga II till den förordningen. Undantaget från viseringskravet började gälla den 1 januari 2024 och gäller innehavare av biometriska pass som utfärdats av Kosovo i enlighet med Internationella civila luftfartsorganisationens (Icao) standarder.

Sedan Kosovo slutförde färdplanen för viseringsliberalisering 2018 har landet fortsatt att anta och genomföra lagstiftning på de områden som ingår i färdplanen, och i hög grad efterlevt EU-standarder och internationella standarder i enlighet med riktmärkena i färdplanen.

1. Anpassning av viseringspolitiken

Kosovo har ett viseringsfritt system med 16 länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav: Bahrain, Belize, Eswatini, Fiji, Guyana, Jordanien, Kuwait, Lesotho, Malawi, Maldiverna, Oman, Papua Nya Guinea, Qatar, São Tomé och Príncipe, Saudiarabien och Turkiet. I augusti 2024 återinförde Kosovo ett viseringskrav för medborgare i Botswana, Namibia och Sydafrika.

Som anges i ingressen till förordningen där Kosovo beviljades viseringsfri status[28] bör Kosovo, för att säkerställa en väl hanterad migration och en säker miljö, sträva efter att ytterligare anpassa sin viseringspolitik till EU:s. Kosovos brister med att anpassa sin viseringspolitik till EU:s viseringspolitik bidrar till en ökad risk för irreguljär migration till EU via västra Balkanrutten.

Som en del av sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen har Kosovo åtagit sig att ytterligare anpassa sig till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning borde en tillfällig åtgärd att förvänta sig från Kosovo vara att man åtminstone mer noggrant

---

22 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_12_605.

23 COM(2013) 66 final, COM(2014) 488 final, COM(2015) 906 final, åtföljt av SWD(2015) 706 final, samt COM(2016) 276 final.

24 COM(2016) 277 final.

25 Att ratificera gränsdragningsavtalet med Montenegro (21 mars 2018) och att upprätta och fördjupa ett stabilt register över utredningar och slutliga domstolsavgöranden i fall av organiserad brottslighet och korruption.

26 COM(2018) 543 final.

27 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/850 av den 19 april 2023 om ändring av förordning (EU) 2018/1806 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav (Kosovo (Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.))

28 Se ovanstående fotnot, skäl 6.

granskar tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Dokumentsäkerhet, inklusive biometri

Kosovo utfärdar maskinläsbara biometriska personliga resehandlingar i enlighet med Icaos och EU:s standarder för säkerhetsfunktioner och biometriska uppgifter i resehandlingar. Maskinläsbara biometriska personliga resehandlingar har utfärdats sedan 2011. De senaste icke-biometriska passen, som utfärdades 2011, gick ut 2021. Det finns nu alltså inga fler giltiga icke-biometriska pass i omlopp. En medlemsstat nämnde att även om den nya grundläggande resehandling som Kosovo utfärdar (biometrisk med chip) har bra säkerhetsfunktioner, förs de personliga uppgifterna in med bläckstråleteknik och blir därför lätta att förfalska.

Under 2023 inledde Kosovo två initiativ för att förbättra dokumentsäkerheten: Regeringen godkände dels en ny lag om identitetskort som man skickade vidare till den lagstiftande församlingen för godkännande, dels en ny administrativ instruktion för utfärdande av identitetskort, som förenklar ansökningsprocessen och förbättrar id-kortens säkerhetsdetaljer.

Kosovos polis rapporterar regelbundet stulna och förkomna pass till Interpol. Under 2022 rapporterade man 4 440 stulna och förkomna resehandlingar till Interpol, medan antalet år 2023 var 4 531.

3. Integrerad gränsförvaltning, migrationsförvaltning och asyl

När det gäller gränsförvaltning godkände Kosovo i december 2023 en ny lag om gränskontroll för att ytterligare anpassa sig till EU:s relevanta regelverk, särskilt kodexen om Schengengränserna och direktiven om förhandsinformation om passagerare samt om passageraruppgifter. Kosovo fortsätter att vid sina gränsövergångsställen genomföra integrerad gränsförvaltning, som förbättrades 2013 när man inrättade det nationella centret för gränsförvaltning med uppgiften att sprida information och fungera som ett gemensamt riskanalyscenter för flera organ samtidigt. Kosovo har utarbetat och godkänt tre på varandra följande strategier för integrerad gränsförvaltning under perioden 2009–2024. Det finns för närvarande en strategi för perioden 2020–2025.

Grunden för samarbetet med Kosovo är stabiliserings- och associeringsavtalet mellan EU och Kosovo, som trädde i kraft 2016. Kosovo har också ingått ett antal bilaterala avtal kopplade till gränsförvaltning med sina grannländer, t.ex. 2018 års avtal med Albanien om gemensamma gränskontroller vid gränsövergångsstället Morinë–Kukës.

Kosovo ingick ett samarbetsavtal med Frontex 2016. Kosovo har sedan dess haft ett nära samarbete med Frontex, då Kosovos myndigheter har kunnat använda sig av Frontex tjänstemäns sakkunskaper om dokumentkontroll och gränsförvaltning. Projektet om EU:s regionala stöd till att stärka gränssäkerhetskapaciteten på västra Balkan har som ett av sina förväntade resultat att Kosovo ska få tillgång till program och utrustning för kapacitetsuppbyggnad, bygga ut nationella samordningscentraler samt anpassa sin strategi för integrerad gränsförvaltning efter EU:s motsvarande koncept och strategi.

Beträffande hanteringen av irreguljär migration inrättade Kosovo i december 2023, några dagar innan viseringsliberaliseringen trädde i kraft, en mekanism för tidig varning där man övervakar migrationstrenderna till Schengenområdet bland kosovanska medborgare. Inrikesministeriet har reviderat migrationsstrategins åtgärdsplan så att den anpassats till den senaste utvecklingen i EU. Åtgärdsplanen godkändes i juni 2024.

När det gäller samarbete kring återtagande har Kosovo fram till 2022 ingått återtagandeavtal med 24 länder, däribland 20 medlemsstater i Schengenområdet. År 2023 började Kosovo förhandla fram bilaterala återtagandeavtal med Lettland, Litauen och Polen. På det hela taget har medlemsstaterna rapporterat ett mycket nära samarbete om återtagande med Kosovo. En medlemsstat betonade att det behövs förbättringar i fråga om vissa begäranden om återtagande som i allt högre grad fått avslag sedan 2018, bland annat för att det saknas registrering i biometriska databaser eller finns fel i folkbokföringsregistren.

Efter Frontex årliga inbjudan till partnerinstitutioner på västra Balkan att delta som observatörer på mötena med de Frontex-förvaltade landsarbetsgrupperna, beviljades Kosovo observatörsstatus i landsarbetsgrupperna för Algeriet, Marocko och Irak.

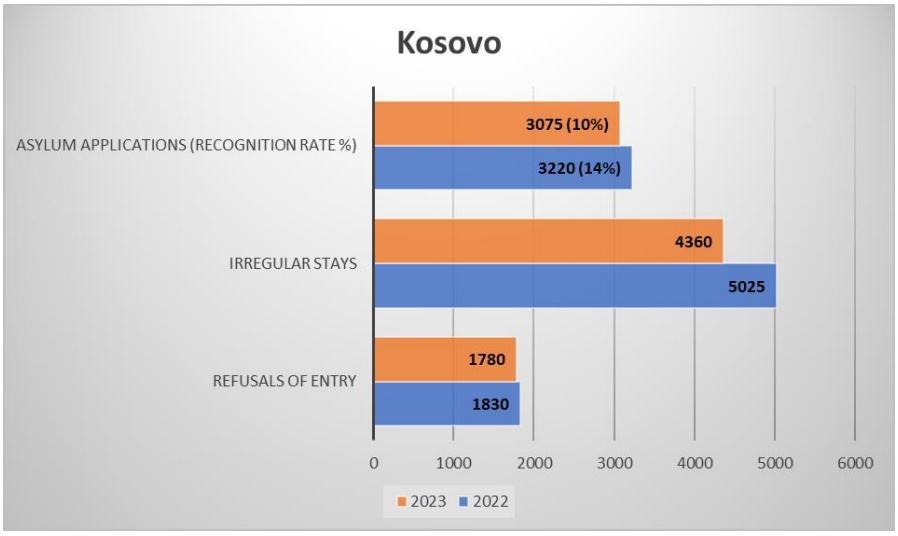
Europeiska unionens asylbyrå (EUAA) och inrikesministeriet undertecknade i mars 2022 en färdplan för samarbete mellan Kosovo och EUAA, angående att stärka asyl- och mottagningssystemet i enlighet med de gemensamma standarderna för asylsystemet och EU:s standarder. I mars 2024 förlängdes tidsfristen för att genomföra färdplanen med ett år, med hänsyn till att vissa av målen i färdplanen fortfarande är aktuella.

4. Övervakning av migrationstrender, tillfälligt skydd, ansökningar om internationellt skydd och återtagande

Antalet ansökningar om internationellt skydd inlämnade i medlemsstaterna av medborgare i Kosovo minskade med 4,5 % mellan 2022 och 2023, med 3 220 ansökningar inlämnade år 2022 jämfört med 3 075 ansökningar 2023. Andelen godkända ansökningar sjönk från 14 % 2022 till 10 % 2023.

År 2023 rapporterade medlemsstaterna 176 irreguljära gränspassager av kosovanska medborgare, vilket var en markant förbättring på 48 % färre än 2022 (339). Samma tendens gäller antalet kosovanska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i medlemsstaterna – en minskning med 13 % jämfört med 2022 (från 5 025 år 2022 till 4 360 år 2023). Antalet nekade inresor för kosovanska medborgare till medlemsstaterna sjönk med 3 % 2023 (från 1 830 år 2022 till 1 780 år 2023), och det var en positiv förändring av trenden från året innan.

Antalet utfärdade beslut om återvändande 2023 (4 565) låg stabilt jämfört med 2022 (4 455): en mindre ökning på 2 %. Under 2023 rapporterades 1 465 återvändanden avseende kosovanska medborgare, jämfört med 1 540 under 2022 (en minskning med 5 %). Samma tendens märktes på återvändandeandelen, som minskade från 35 % 2022 till 32 % 2023.

Källa: Eurostat.

Eftersom fullständiga Eurostat-uppgifter för år 2024 blir tillgängliga först i mitten av 2025, är det ännu inte möjligt att helt bedöma hur viseringsliberaliseringens ikraftträdande påverkar migrations- och asyltrenderna i Schengenområdet.

Några medlemsstater har dock rapporterat att de ogrundade asylansökningarna från kosovanska medborgare har ökat betydligt sedan början av 2024. Under de första sju månaderna 2024 har kosovanska medborgare i EU-medlemsstaterna lämnat in 3 905 ansökningar (+108 % jämfört med samma period 2023). Som en del av de initiativ som tagits för att hantera frågan har Kosovo och den lokala Schengensamarbetsgruppen inlett diskussioner för att inrätta en informationsutbytesmekanism mellan medlemsstaternas myndigheter (inklusive lokala diplomatiska beskickningar) och Kosovos myndigheter i syfte att övervaka tendenserna vad gäller irreguljär migration och asyl. I detta initiativ ingår också att återuppliva Kosovos kommunikationskampanj där man inrikes informerar om vilka rättigheter och skyldigheter som gäller vid resor till Schengenområdet, och att Kosovo samarbetar bilateralt med de mest berörda EU-medlemsstaterna.

5. Allmän ordning och säkerhet

Eftersom Kosovo saknar bestämda åtgärder för att minska spänningarna i landets norra del har EU sedan juni 2023 genomfört ett antal åtgärder gentemot Kosovo, som även påverkar det finansiella stödet. Under 2023 började Kosovo genomföra ändringar man gjort av den rättsliga ramen för straffrätten och rättsväsendet 2022, däribland av sin brottsbalk, straffprocesslagen, lagen om byrån för förebyggande av korruption samt lagen om deklaration, ursprung och kontroll av tillgångar och gåvor. Kosovo ändrade sedan brottsbalken och straffprocesslagen ytterligare 2023. De ändringarna bidrog till att anpassa Kosovos rättsliga ram ännu mer till EU:s regelverk på dessa områden. Kosovo började också utarbeta sin nya strategi mot korruption. Landets nationella strategi och åtgärdsplan för att förebygga och bekämpa terrorism 2023–2028 antogs i juni 2023.

I oktober 2023 antogs en lag om särskild åklagare, som främst utgör en rättslig grund för en särskild utredningsenhet inom Kosovos polis som ska stödja den särskilda åklagarmyndigheten. Lagen bildar också en grund för gemensamma utredningsgrupper som utreder och lagför brott som den särskilda åklagarmyndigheten har behörighet för.

Samarbetet om säkerhet mellan Kosovo och EU stöds av ett samarbetsavtal som ingicks 2020 mellan Kosovo och Europol, kompletterat med särskilda avtal för att få utbyta sekretessbelagd information och använda Siena-kanalen. Kosovo har haft en sambandsman utplacerad på Europol sedan mars 2023. Kosovos polis deltar även i Empacts verksamheter, och där har Kosovo under Empacts cykel 2024–2025 bekräftat deltagande i tolv operativa åtgärdsplaner och 70 operativa åtgärder. Myndigheterna har fortsatt att genomföra det bilaterala genomförandeavtalet med EU för den gemensamma handlingsplanen för terrorismbekämpning på västra Balkan.

Kosovo upprätthåller också sedan 2017 ett samarbetsavtal med Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol). Kosovo deltar i Cepols verksamhet bland annat genom det EU-finansierade projektet om de västra Balkanländernas partnerskap mot brottslighet och terrorism.

Kosovo fortsatte sitt samarbete med EUDA utifrån ett samarbetsavtal 2020 och även inom ramen för projektet IPA8.

6. Grundläggande rättigheter

Kosovo har en konstitutionell och rättslig ram som i allmänhet garanterar skydd för de grundläggande rättigheterna och friheterna. Kosovo har utsett en nationell samordnare mot våld i hemmet och inrättat ett centralt sekretariat för bekämpning av könsrelaterat våld, i enlighet med Istanbulkonventionen. När det gäller kampen mot könsrelaterat våld har Kosovo satt in ett nytt program för rehabilitering av förövare och antagit ändringar av den straffrättsliga lagstiftningen med hårdare straff och ett inrättat skydd för tillämpningen av lagen. Genom ändringarna av straffprocesslagen hanterades också vissa brister i fråga om efterlevnaden av förfarandefrister och försvarets representation. Bland de problemområden som återstår finns fördröjda och onödigt utdragna domstolsförfaranden. Civillagen, som skulle stärka skyddet för medborgerliga och grundläggande rättigheter, väntar fortfarande på att antas.

Regeringen har antagit en strategi för att skydda och främja folkgruppers rättigheter, med syftet att stärka minoriteters rättigheter. Flera åtgärder har dock oproportionerligt negativt påverkat rättigheterna och levnadsförhållandena för icke-majoritetsgrupper i norra Kosovo, t.ex. genom tvångsinlösningsprocesser som utförts utan att följa rättsliga förfaranden, genom en centralbanksförordning som begränsar kontanttransaktioner i andra valutor än euro, samt genom nedstängningar av serbiska banker, serbiska postkontor och Serbienstödda tillhandahållare av offentliga tjänster i Kosovo, som arbetade utanför Kosovos rättsliga ram. Kosovo förväntas slå vakt om de befintliga mekanismer som skyddar rättigheterna för icke-majoritetsgrupper och genomföra dem bättre, på ett samordnat och överenskommet sätt, där man använder sig av den EU-stödda dialogen om normalisering av förbindelserna med Serbien. Genom ett efterlängtat beslut verkställde Kosovo författningsdomstolens dom om markägarförhållandena för klostret i Deçan/Dečani.

I juli 2024 antog den lagstiftande församlingen en ny lag om medietillsynsmyndigheten. Den bidrar till att stärka tillsynen av medierna och tillsynsmyndighetens resultat. Trots detta återspeglade församlingens ändringar bara en mindre del av rekommendationerna från EU och andra internationella partner. Farhågor kvarstår kring tillsynsmyndighetens oberoende, befogenheter och finansiering och kring lagens bristande tydlighet och proportionalitet. Oppositionen hänsköt lagen till författningsdomstolen för omprövning.

7. Rekommendationer

Kosovo fortsätter i stort att uppfylla kraven för viseringsliberalisering. Det behövs dock ytterligare insatser. I synnerhet måste landet vidta följande ytterligare åtgärder:

a) Anpassa Kosovos viseringspolitik till EU:s förteckning över tredjeländer som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration, antingen genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena) eller genom nationell lagstiftning, som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Kosovo.

b) Fortsätta med och skärpa de initiativ man nyligen inlett tillsammans med medlemsstaterna för att övervaka problemet med ogrundade asylansökningar i medlemsstaterna från kosovanska medborgare. Detta genom att utöka de medvetandehöjande kampanjerna med information om de regler som gäller för resor till Schengenområdet, och genom striktare kontroller vid avresorna.

c) Fortsätta att genomföra bilaterala återtagandeavtal för att behålla den nuvarande goda samarbetsnivån, och arbeta för att ingå nya återtagandeavtal.

d) Fortsätta att genomföra den rättsliga och politiska ramen för rättsväsendet och straffrättsliga frågor.

e) Ytterligare stärka skyddet av icke-majoritetsgruppers rättigheter och bättre genomföra dem.

2. VISERINGSFRIA I MER ÄN SJU ÅR

ALBANIEN

1. Anpassning av viseringspolitiken

Albanien har ett viseringsfritt system med 13 länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav, varav sju är undantagna från viseringskravet permanent (Armenien, Azerbajdzjan, Belarus, Kazakstan, Kina, Kuwait och Turkiet) och sex har ett säsongsundantag från viseringsskyldighet för att resa in i Albanien (Bahrain, Oman, Qatar, Saudiarabien och Thailand – 16 mars till 31 december 2024, och Indonesien – 1 april till 31 december 2024). Dessutom kan tredjelandsmedborgare som har ett tioårigt uppehållstillstånd i Förenade Arabemiraten, giltigt minst ett år vid tidpunkten för inresan, också resa in i Albanien utan visering.

I april 2023 tog Albanien bort Ryssland, Indien och Egypten från sin förteckning över säsongsundantag från visering. I mars 2024 lade man emellertid till Indonesien i förteckningen. I maj 2024 upphävde Albanien delvis sitt undantag från visering för Belarus, för innehavare av diplomat- och tjänstepass. Det viseringsfria systemet kvarstår dock för alla innehavare av vanligt pass från Belarus. I juli 2024 upphävde Albanien sitt viseringsfria system med Guyana för samtliga passinnehavare.

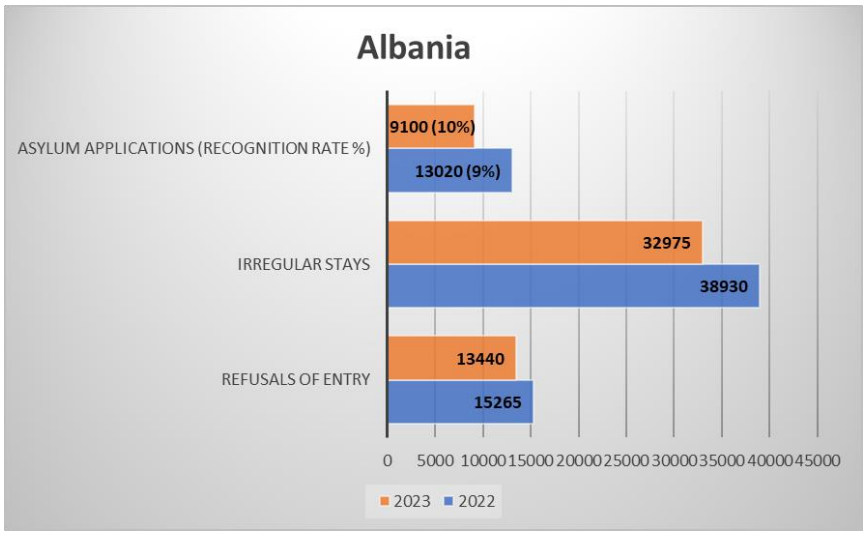
Albaniens brister med att anpassa sin viseringspolitik till EU:s viseringspolitik bidrar till en ökad risk för irreguljär migration till EU via västra Balkanrutten. Kommissionen förväntar sig att Albanien gör ytterligare framsteg med anpassningen av viseringspolitiken. Som en del av sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen har Albanien åtagit sig att ytterligare anpassa sig till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning borde en användbar tillfällig åtgärd vara att åtminstone mer noggrant granska tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

Antalet ansökningar om internationellt skydd inlämnade i medlemsstaterna av albanska medborgare minskade med 30 % mellan 2022 och 2023, med 9 100 ansökningar inlämnade år 2023 jämfört med 13 020 ansökningar året innan. Andelen godkända ansökningar var 9 % 2022, en lätt ökning från 2023 (10 %).

År 2023 rapporterade medlemsstaterna 639 irreguljära gränspassager av albanska medborgare, 14 % färre än 2022 (746). Samma tendens kunde märkas på antalet albanska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i medlemsstaterna 2023 (32 975) jämfört med 2022 (38 930), en minskning på 15 %. Antalet avslag i medlemsstaterna på ansökningar om visering från albanska medborgare sjönk med 12 % 2023 (från 15 265 år 2022 till 13 440 år 2023).

Antalet beslut om återvändande utfärdade år 2023 (17 415) sjönk med 28 % jämfört med 2022 (24 165). Under 2023 rapporterades 8 235 återvändanden avseende albanska medborgare, jämfört med 10 020 under 2022 (en minskning med 18 %). Återvändandeandelen ökade något från 41 % 2022 till 47 % 2023, vilket var en fortsättning av den positiva trenden från de senaste åren.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

Albanien fortsatte att engagera sig positivt i genomförandet av EU:s handlingsplan för västra Balkan. Albanien fortsatte att genomföra en sektorsöverskridande strategi för integrerad gränsförvaltning för 2021–2027 och dess tillhörande åtgärdsplan för 2021–2023. I maj 2024 antog Albanien också en ny nationell strategi för migration 2024–2030 och dess tillhörande åtgärdsplan 2024–2026. Arbetet med dessa initiativ var inriktat på att öka kapaciteten för migrationsförvaltning och det interinstitutionella och internationella samarbetet, och sex projekt genomfördes på detta område.

När det gällde migration och gränsförvaltning håller gemensamma insatser på att utföras ihop med Europeiska kust- och gränsbevakningsbyrån (Frontex). Albanien undertecknade den 15 september 2023 ett nytt statusavtal som trädde i kraft i juni 2024 och tillåter att Frontex placerar ut den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka vid Albaniens gränser mot länder utanför EU, utöver de utplaceringar som redan finns sedan 2019 och 2021 vid Albaniens landgräns mot Grekland och dess sjögräns mot Italien. På det hela taget rapporterade medlemsstaterna ett nära samarbete med Albanien. Det finns en sambandsman från Frontex baserad i Tirana, med ett regionalt mandat omfattande Albanien, Kosovo och Nordmakedonien.

På området återtagande fortsatte Albanien att genomföra återtagandeavtalet mellan EU och Albanien samt bilaterala återtagandeavtal. 407 begäranden om återtaganden av albanska medborgare från EU-medlemsstaterna behandlades (det vill säga 33 fler än 2022). I stort rapporteras Albanien ha samarbetat i tillfredsställande grad med medlemsstaterna om återtagande. Det var bara två medlemsstater som rapporterade att det, även om insatserna för återvändanden har skärpts, kan behövas mer ansträngning för att höja samarbetsnivån.

Under 2023 begärde inte medlemsstaterna något ytterligare stöd från Frontex med att identifiera och erhålla resehandlingar från förmodade albanska medborgare. Efter Frontex årliga inbjudan till västra Balkan att delta som observatörer på mötena med de Frontex-förvaltade landsarbetsgrupperna, beviljades Albanien 2024 observatörsstatus i landsarbetsgrupperna för Algeriet, Bangladesh, Marocko och Somalia.

Albanien fortsatte sitt samarbete med EUAA. Den andra färdplanen för detta samarbete, som omfattar 2024–2027, godkändes av den albanska ministern i oktober 2024.

4. Åtgärder som vidtagits i samband med ogrundade asylansökningar

Albanien har följt upp de åtgärder som vidtogs 2022 och som nämndes i den sjätte rapporten inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar. Efter att Albanien 2022 antog en interinstitutionell åtgärdsplan om att förebygga att albanska medborgare söker asyl i Schengen-/EU-länderna, började man under 2023 att genomföra den, med hjälp av tidigare positiva erfarenheter av att hantera saken. Albanien fortsatte också att genomföra den särskilda bilaterala åtgärdsplanen för att behandla frågan om albanska asylsökande i Frankrike. Albanien har även fortsatt att skärpa kontrollerna av albanska medborgare som passerar de nationella gränserna för att resa till Schengenområdet. Inom det arbetet har man lagt särskilt fokus på kontroller av minderåriga som rest utomlands, däribland bestyrkta deklarationer av minderåriga vid gränsen.

Albanien fortsatte också att genomföra åtgärdsplanen för att behandla frågan om ensamkommande albanska minderåriga i Italien.

Albaniens gräns- och migrationspolis ägnade sig vidare åt intensivt samarbete och informationsutbyte med sina motsvarigheter i regionen för att bekämpa företeelsen att albaner reser via grannländerna i syfte att söka asyl i EU och därmed undviker de detaljerade kontroller som albanska medborgare är ålagda när de reser från Albanien.

5. Medborgarskap efter investering

I den sjätte rapporten inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar rapporterades att Albanien 2023 tillkännagav sitt beslut att upphäva initiativet om inrättande av ett system för medborgarskap för investerare. Albanien har mycket riktigt inte inrättat något sådant system, och har inte rapporterat någon ny utveckling på den punkten. Kommissionen kommer att fortsätta att följa frågan.

6. Säkerhetssamarbete

År 2023 deltog Albanien i 20 gemensamma utredningsgrupper, ägnade åt att bekämpa olika kategorier av organiserad brottslighet, främst narkotikahandel, penningtvätt och datorrelaterade brott. I allmänhet har Albanien haft ett samarbete på hög nivå med alla berörda länder. I kampen mot organiserad brottslighet har Albanien lagt särskild vikt vid att samarbeta med EU:s brottsbekämpande organ, och stärkt och utökat samarbetat med sina motsvarande strukturer på regional och internationell nivå. Detta samarbete har utgjorts av utbyte av polisuppgifter på brottsutredningsområdena narkotika, olaga handel, penningtvätt, ekonomisk och finansiell brottslighet, databrott och grov brottslighet, och informationen har främst utbytts genom Interpols, Europols och Carin-nätverkets kanaler. Albanien utplacerade en andra sambandsman vid Europol 2023.

År 2023 fördjupade den albanska statliga polisen informationsutbytet, då man delade fler meddelanden med internationella partner genom Siena.

Albanien fortsätter att vara det mest aktiva tredjelandet som deltar i Empact. Den albanska statliga polisen är med och leder den operativa åtgärden med insatsstyrkan mot migrantsmuggling från västra Balkan. Under rapporteringsperioden deltog den albanska statliga polisen vid sex gemensamma insatsdagar som gällde migrantsmuggling, människohandel och vapenhandel. Dessa åtgärder och informationsutbyten med partner har gett positiva resultat sett till beslagtaganden och gripanden av förövare. Alla de gemensamma åtgärdsdagarnas resultat har rapporterats till Europol.

Samarbete med Cepol har ägt rum inom ramen för partnerskapet mot brottslighet och terrorism på västra Balkan (WB PaCT). Under 2023 har 52 anställda vid den albanska statliga polisen, från

kriminalpolisen, gräns- och migrationsavdelningen och direktoratet för terrorismbekämpning deltagit i Cepols verksamhet inom detta projekt.

Albanien har framgångsrikt genomfört de åtgärder som föreskrivs i den gemensamma handlingsplanen för terrorismbekämpning under dess fem mål. Den första sexmånadersrapporten för 2023 om genomförandet lämnades in till kommissionen i oktober 2023.

Albanien fortsatte sitt samarbete med EUDA utifrån ett samarbetsavtal 2019 och även inom ramen för projektet IPA8.

7. Rekommendationer

Albanien har vidtagit åtgärder för att ta itu med de flesta av kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Anpassa Albaniens viseringspolitik till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration, antingen genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena) eller genom nationell lagstiftning, som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Albanien.

b) Fortsätta och fördjupa initiativen mot problemet med ogrundade asylansökningar i EU, i synnerhet från ensamkommande minderåriga.

BOSNIEN OCH HERCEGOVINA

1. Anpassning av viseringspolitiken

Bosnien och Hercegovina har ett viseringsfritt system med sju länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav: Azerbajdzjan, Kina, Kuwait, Qatar, Ryssland, Saudiarabien (säsongsbundet) och Turkiet.

För att ytterligare anpassa sig till EU:s viseringspolitik införde Bosnien och Hercegovina i september 2023 ett viseringskrav för medborgare i Bahrain och i mars 2024 för medborgare i Oman, och har nu därmed färre viseringsfria system som inte stämmer med EU:s viseringspolitik. Emellertid förnyade Bosnien och Hercegovina också sitt säsongsbundna viseringsfria system på tre månader, från juni till september 2024 i max 30 dagar, för medborgare i Saudiarabien.

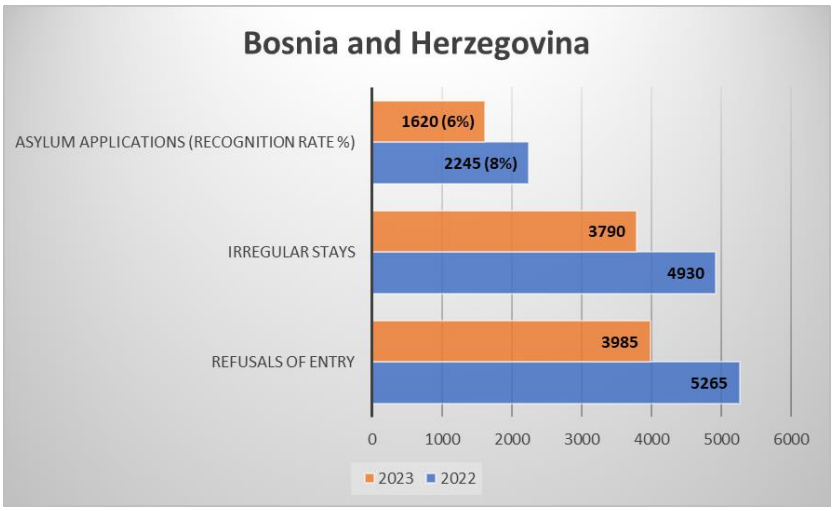
Bosnien och Hercegovinas brister med att anpassa sin viseringspolitik till EU:s viseringspolitik bidrar till en ökad risk för irreguljär migration till EU via västra Balkanrutten. Kommissionen förväntar sig att Bosnien och Hercegovina gör ytterligare framsteg med anpassningen av viseringspolitiken och gör strikta åtaganden i samband med sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen. I avvaktan på fullständig anpassning är en nödvändig tillfällig åtgärd att åtminstone mer noggrant granska tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

År 2023 lämnades 1 620 ansökningar om internationellt skydd in av bosnisk-hercegovinska medborgare till medlemsstaterna, 28 % färre än 2022 (2 245). Det var en fortsättning av den positiva minskande trenden sedan 2021. Andelen godkända ansökningar minskade från 8 % 2022 till 6 % 2023.

År 2023 rapporterade medlemsstaterna 20 irreguljära gränspassager av bosnisk-hercegovinska medborgare vid EU:s yttre gränser, jämfört med 22 år 2022. År 2023 sjönk antalet medborgare från Bosnien och Hercegovina som upptäcktes vistas irreguljärt i medlemsstaterna med 23 %, med 3 790 irreguljära vistelser år 2023 jämfört med 4 930 året innan. Antalet beslut om nekade inresor minskade avsevärt under 2023 (med 24 %) från 5 265 fall år 2022 till 3 985 år 2023.

Antalet återvändandebeslut som utfärdades till medborgare i Bosnien och Hercegovina (2 430 år 2023 jämfört med 2 885 året innan) och antalet personer som återvände (1 210 år 2023 jämfört med 1 280 året innan) sjönk med 16 % respektive 5 %. Andelen återvändande fortsatte att öka från 44 % 2022 till 50 % 2023.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

En ny utlänningslag trädde i kraft i september 2023. Bosnien och Hercegovina håller på att genomföra sin handlingsplan för migration och asyl 2021–2025 och sin strategi och åtgärdsplan för integrerad gränsförvaltning för 2019–2023. En ny strategi för integrerad gränsförvaltning för 2024–2029 väntade på att antas i mitten av 2024. Ett lagutkast om gränskontroll, där syftet är anpassning till EU:s regelverk, återstår att anta i mitten av 2024.

Förhandlingar mellan Bosnien och Hercegovina och Europeiska kommissionen om Frontex-statusavtalet inleddes i februari 2024 och slutfördes i september 2024. Avtalet kommer att undertecknas inom kort. Den sambandsman från Frontex som är baserad i Belgrad har fortsatt även hand om Bosnien och Hercegovina.

Bosnien och Hercegovina har alltjämt ett på det hela taget nära samarbete om återtagande på grundval av ett avtal med EU, som genomförs på ett effektivt sätt för de flesta medlemsstater. En del medlemsstater har antytt att Bosnien och Hercegovina inte samarbetade tillräckligt om återtagande 2023 (även om man bättrat sig sedan 2022), med följden att 55 % av ansökningarna behandlades positivt.

Trots att de irreguljära gränspassagerna till EU via västra Balkanrutten allmänt minskade, var trenden ökande på delrutten från Bosnien och Hercegovina till Kroatien, med ungefär 30 % fler passager de första nio månaderna 2024 jämfört med samma period 2023. Under de första nio månaderna 2024 registrerades nästan 90 % av alla irreguljära gränspassager på västra Balkanrutten längs den gränsen. Efter att delrutten från Serbien till Ungern stängdes, flyttade kriminella nätverk över sin verksamhet till sträckan från Bosnien och Hercegovina till Kroatien.

Antalet irreguljära migranter som hejdades av myndigheterna i Bosnien och Hercegovina 2023 ökade med 25 % jämfört med 2022. De som var flest var medborgare i Afghanistan, Marocko, Syrien, Pakistan, Turkiet (däribland de som utnyttjar möjligheten att resa viseringsfritt till Bosnien och Hercegovina), Bangladesh och Iran.

De irreguljära inresorna berör i synnerhet Kroatien, den enda medlemsstat som gränsar till Bosnien och Hercegovina. Kroatien har ett intensivt samarbete om gränsförvaltningen med Bosnien och Hercegovina, bland annat genom gemensamma patruller. Båda länderna är också med i arbetsgruppen ZeBRA, med stöd från Europol, som är inriktad på organiserade brottsliga grupper som är inblandade i migrantsmuggling. Andra EU-medlemsstater har också gett stöd till Bosnien och Hercegovina för

migration och gränsförvaltning, med bland annat utbildning (t.ex. i hur man använder biometriska uppgifter) och teknisk sakkunskap inför installationen av ett system för förhandsinformation om passagerare och passageraruppgifter (API/PNR) och en dokumentdatabas för att lättare upptäcka helt eller delvis förfalskade handlingar (båda är pågående).

Bosnien och Hercegovina har fortsatt det fruktbara samarbetet med Europeiska unionens asylbyrå (EUAA), även om det ännu inte har antagits någon färdplan för perioden 2024–2025.

4. Säkerhetssamarbete

Bosnien och Hercegovina fortsatte sitt samarbete med Europol. I juni 2023 togs kontaktpunkten i bruk, och i juli placerades en sambandsman ut i Haag. Detta är ett viktigt steg. Bosnien och Hercegovina har därefter använt Europols produkter och tjänster i allt större utsträckning, med ett intensivt informationsutbyte via kommunikationssystemet Siena, främst om kampen mot narkotikahandel, finansiella brott, bekämpning av organiserad brottslighet, migrantsmuggling och förebyggande av terrorism. Bosnien och Hercegovina har fördjupat sitt deltagande i Empact, med tolv operativa åtgärder 2023. Ett intensivt samarbete om bekämpningen av olaglig handel med vapen och ammunition genomfördes genom Empacts prioritering av skjutvapen. Även samarbetet med EU-medlemsstaterna via Interpol fortsatte.

Bosnien och Hercegovina fortsatte att genomföra sin strategi mot terrorism för 2021–2026 och antog åtgärdsplaner på alla styrelsenivåer under 2023. Man gick vidare med att genomföra det bilaterala avtalet med EU inom ramen för den gemensamma handlingsplanen för terrorismbekämpning.

Sedan november 2022 finns en strategi mot terrorism och våldsbejakande extremism, med åtgärdsplaner antagna 2023. I februari 2024 antog Bosnien och Hercegovina en lag mot penningtvätt och terrorfinansiering, där man förbättrade bestämmelserna för riskbedömning och föreskrev ett permanent samordningsorgan med syftet att anpassa sig till EU:s regelverk, samt en riskbedömning för penningtvätt och terrorismfinansiering sett till virtuella tillgångar och en åtgärdsplan för 2024–2027.

Bosnien och Hercegovina fortsatte sitt samarbete med EUDA inom projektet IPA8.

5. Rekommendationer

Bosnien och Hercegovina har vidtagit vissa åtgärder för att ta itu med kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Anpassa Bosnien och Hercegovinas viseringspolitik till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas ytterligare säkerhetsåtgärder inklusive en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration, antingen genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena) eller genom nationell lagstiftning, som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Bosnien och Hercegovina.

b) Skyndsamt underteckna och ratificera Frontex-statusavtalet med EU.

c) Förbättra samordningen av gränsförvaltningen och akut ta itu med problemet med irreguljära gränspassager på delrutten genom Bosnien och Hercegovina.

REPUBLIKEN MOLDAVIEN

1. Viseringsanpassning

Moldavien har ett viseringsfritt system med elva länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav: Armenien, Azerbajdzjan, Belarus, Kazakstan, Kirgizistan, Kuba, Qatar, Ryssland, Tadzjikistan, Turkiet och Uzbekistan.

Det gjordes inga framsteg mot mer anpassning till EU:s viseringspolitik 2023, men i april 2024 avslutades avtalet om viseringsfria resor mellan Moldavien och Ecuador. I sitt bidrag till utarbetandet av denna rapport förklarade Moldavien att landet kommer att anpassa sin viseringspolitik fullt ut till EU:s senast på anslutningsdatumet.

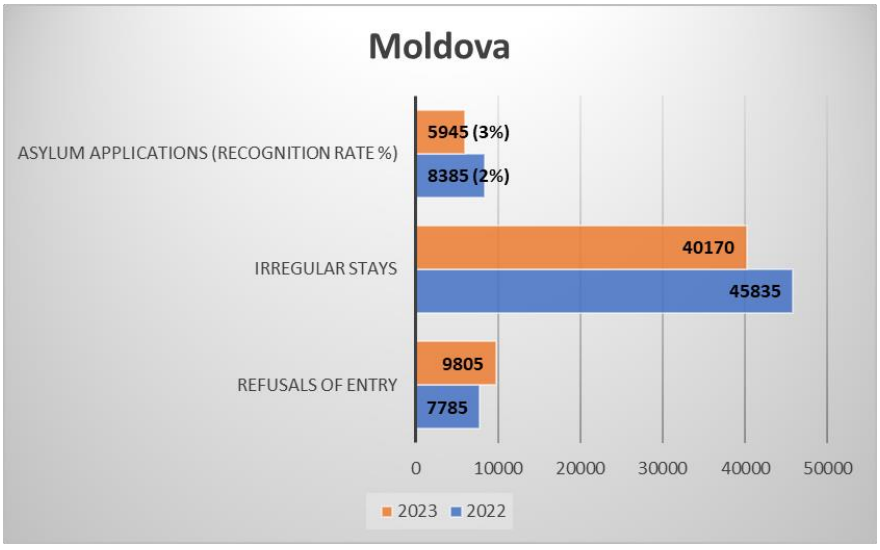
Kommissionen förväntar sig att Moldavien gör ytterligare framsteg med anpassningen av viseringspolitiken. I avvaktan på fullständig anpassning borde en tillfällig åtgärd att förvänta sig från Moldavien vara att man åtminstone mer noggrant granskar tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

Antalet ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna från moldaviska medborgare minskade med 29 % mellan 2022 och 2023: 8 385 ansökningar lämnades in 2022 jämfört med 5 945 år 2023. Andelen godkända ansökningar var 3 % 2023, jämfört med 2 % 2022.

Även under 2023 var antalet försök av moldaviska medborgare att korsa EU:s yttre gränser på olagligt sätt lågt (20, jämfört med 29 året innan). Antalet moldaviska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i en medlemsstat sjönk från 45 835 år 2022 till 40 170 år 2023 (en minskning med 12 %). År 2023 var antalet moldaviska medborgare som nekades inresa i medlemsstaterna 9 805, vilket är 26 % mer än 2022 (7 785).

År 2023 låg antalet återvändandebeslut riktade till moldaviska medborgare stabilt (9 120 år 2023 jämfört med 9 125 år 2022), medan antalet återvändanden ökade med 37,5 % (3 610 år 2023 jämfört med 2 725 år 2022), vilket bidrog till den högre återvändandeandelen på 40 % 2023 jämfört med 29 % året innan.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

Moldavien fortsatte att främja internationellt samarbete om bekämpning av gränsöverskridande brottslighet inom ramen för Empact. Moldavien fortsatte sitt nära samarbete med olika EU-aktörer – Frontex, Europol, Cepol, EUDA och Europeiska unionens gränsövervakningsuppdrag i Moldavien och Ukraina (EU BAM) – däribland genom EU:s stödcentrum för inre säkerhet och gränsförvaltning i Moldavien.

Beträffande gränsförvaltning fortsatte Moldavien 2023 sitt fördjupade samarbete med Frontex på grundval av statusavtalet från mars 2022, som gör det möjligt för byrån att placera ut tjänstemän med verkställande befogenheter från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka. Bland de konkreta resultaten fanns de gemensamma insatserna för Moldavien 2023 (avslutad) och 2024 (pågående), och de vid landgränserna till Rumänien och Ukraina. Det är det första statusavtalet och den första gemensamma insatsen med verkställande befogenheter i ett land i det östliga partnerskapet. Regelbundet utbyte av information och underrättelser utförs via den Frontex-ledda regionala plattformen med det östliga partnerskapets nätverk för riskanalys (EaP-RAN). Dessutom har tio moldaviska observatörer placerats ut under längre perioder till utvalda flygplatser i EU. Initiativ för kapacitetsuppbyggnad inom integrerad gränsförvaltning sattes igång mellan Moldavien och Frontex utifrån planen för det bilaterala samarbetet för 2022–2024.

Sedan juli 2022 har Frontex sambandsman för länderna i det östliga partnerskapet, som först skulle ha baserats i Kiev, tillfälligt utplacerats i Chișinău i stället.

Samarbetet med EU-medlemsstaterna på bilateral grund har också fortsatt, däribland med utplacering av moldaviska gränspolistjänstemän på en flygplats i en EU-medlemsstat och vid den yttre landgränsen i en annan EU-medlemsstat, utbildning, teknisk sakkunskap och tillhandahållande av betydande mängder teknisk utrustning, genomfört genom EU-finansierade projekt.

Under 2023 omfördelades 4 miljoner euro till nationella myndigheter inom ramen för ett EU-finansierat projekt mot följderna av flyktingkrisen. Detta ska stärka den lokala gränsförvaltningskapaciteten genom att tillhandahålla utrustning, infrastruktur och relevant utbildning.

Moldaviens samarbete kring återtagande och återvändande klassades som utmärkt av både Frontex och åtskilliga medlemsstater. Resehandlingar levererades snabbt och effektivt, och de moldaviska myndigheterna samarbetade också fullständigt och ändamålsenligt med återvändandeinsatserna, bland annat genom charterflygningar. I november 2023 fick moldaviska ledsagare utbildning i uppsamlande återvändandeinsatser så att de kan delta i denna operativa verksamhet från och med 2024.

4. Säkerhetssamarbete

På säkerhetsområdet tvingades Moldavien 2023 för andra året i rad att konfronteras med spridningseffekter av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, och även med ökad hybridkrigföring, cybersäkerhetsattacker och olika former av gränsöverskridande brottslighet. Under 2024 har Moldavien fortsatt drabbats av ett unikt utländskt inflytande från Ryssland och dess närstående, särskilt i samband med 2024 års presidentval och folkomröstningen om anslutning till EU.

Under 2023 fortsatte EU:s och Moldaviens säkerhetssamarbete att intensifieras. Ett inslag i det samarbetet var EU:s stödcentrum för inre säkerhet och gränsförvaltning i Moldavien (EU:s säkerhetscentrum), som startades 2022. År 2023 tog EU:s säkerhetscentrum upp följande prioriterade områden: bekämpning av terrorism och våldsbejakande extremism, hybridhot och narkotikahandel. I maj 2023 inleddes ett civilt EU-partnerskapsuppdrag inom GSFP. Dess mandat är att öka den

moldaviska säkerhetssektorns resiliens på områdena krishantering och hybridhot. Utöver rådgivning och utbildning har uppdraget en projektcell som erbjuder riktat operativt stöd.

Samarbetet med Europol har fortsatt och Moldavien uppmuntras att vidare utnyttja de verktyg som finns. En moldavisk sambandsman är utplacerad på Europols huvudkontor, och sedan mars 2023 är utvalda Europol-tjänstemän utplacerade i Moldavien för att ge operativt stöd och utbyta bästa praxis, särskilt på området gränsöverskridande organiserad brottslighet. Operativa åtgärder mot skjutvapen, narkotika och människohandel genomfördes tillsammans med Europol, inom ramen för Empact och EU:s säkerhetscentrum. Moldavien använde Europols metodik till sin hotbildsbedömning avseende grov och organiserad brottslighet (Socta), och skapade därmed nationella bedömningar av allvarliga och organiserade brottshot under åren 2022–23. Utbytet av information med Europol intensifierades 2023. Moldavien genomför för närvarande Empacts operativa handlingsplaner för 2024–2025.

Mellan mars 2023 och mars 2024 var det fem gemensamma utredningsgrupper, med personal från Moldavien och EU-medlemsstaterna och med deltagande av Eurojust, som utförde operativa åtgärder i både Moldavien och berörda EU-medlemsstater. I juli 2023 utsåg Moldavien en sambandsåklagare på Eurojust för en period på sex månader som därefter förlängdes fram till den 31 juli 2024.

År 2023 hade Moldavien ett mycket intensivt informationsutbyte med Interpol. Byrån utförde även åtskilliga utbildningsprogram för moldavisk polispersonal.

Samarbetet på bilateral basis med EU-medlemsstaterna fortsatte. Till det stöd som erbjöds Moldavien hörde utbildning i brottsbekämpning, teknisk sakkunskap, kunskapsutbyte och leverans av specialiserad programvara. Tre EU-medlemsstater samarbetade med Moldavien som en del av Sydösteuropeiska centrumet för brottsbekämpning (Selec), där brottsbekämpande organ och säkerhetsorgan utförde åtskilliga gemensamma insatser/utredningar.

När det gäller korruptionsbekämpning började en ny lag om skydd för visselblåsare att gälla i oktober 2023, och i december 2023 antog Moldavien sitt nationella integritets- och korruptionsbekämpningsprogram för 2024–2028.

Moldavien fortsatte sitt samarbete med EUDA utifrån ett samförståndsavtal 2012 och även inom projektet EU4MD II.

5. Rekommendationer

Moldavien har vidtagit åtgärder för att ta itu med kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Anpassa viseringspolitiken till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav, särskilt vad gäller länder som för EU utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

b) Fortsätta insatserna för att bekämpa organiserad brottslighet, och då särskilt uppmärksamma arbetet mot smuggling av skjutvapen och narkotika, kampen mot människohandel samt den organiserade brottslighetens finansiella aspekter.

MONTENEGRO

1. Anpassning av viseringspolitiken

Montenegro har ett viseringsfritt system med elva länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav, varav sju omfattas av permanent viseringsundantag (Azerbajdzjan, Belarus, Kina[29], Kuwait, Qatar, Ryssland[30], Turkiet) och fyra har ett säsongsundantag från viseringsskyldighet för att resa in i Montenegro av turistskäl mellan april och oktober (Armenien, Egypten, Kazakstan, Saudiarabien).

Säsongsundantag från viseringskyldighet, som infördes i april 2023 för Armenien, Egypten, Kazakstan, Saudiarabien och Uzbekistan upphörde att gälla den 31 oktober 2023. Alla utom det för Uzbekistan förnyades 2024 och gäller från den 1 maj till och med den 31 oktober 2024. Genom säsongsundantagen från viseringsskyldighet kan medborgare i de fyra nämnda länderna resa in i Montenegro utan visering på 30 dagar på vissa villkor. Dessutom infördes ett säsongsundantag från viseringsskyldighet för en maxperiod på tio dagar för vissa tredjelandsmedborgare som innehar uppehållstillstånd i Förenade Arabemiraten sedan minst tre år.

Montenegros brister med att anpassa sin viseringspolitik till EU:s viseringspolitik bidrar till en ökad risk för irreguljär migration till EU via västra Balkanrutten. Kommissionen förväntar sig att Montenegro gör ytterligare framsteg med anpassningen av viseringspolitiken. Som en del av sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen har Montenegro åtagit sig att ytterligare anpassa sig till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav, uppnå interoperabilitet mellan sina system och databaser som används i det nuvarande systemet för godkännande av viseringar, börja arbeta med att samla in biometriska uppgifter samt införa ytterligare säkerhetsåtgärder för att kontrollera tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor.

I avvaktan på fullständig anpassning borde en tillfällig åtgärd att förvänta sig från Montenegro vara att man åtminstone mer noggrant granskar tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

Antalet ansökningar om internationellt skydd inlämnade i medlemsstaterna av medborgare i Montenegro minskade med 11 % mellan 2022 och 2023, med 375 ansökningar inlämnade år 2023 jämfört med 420 året innan. Andelen godkända ansökningar på 3 % under 2023 förblev stabil jämfört med föregående år (4 %).

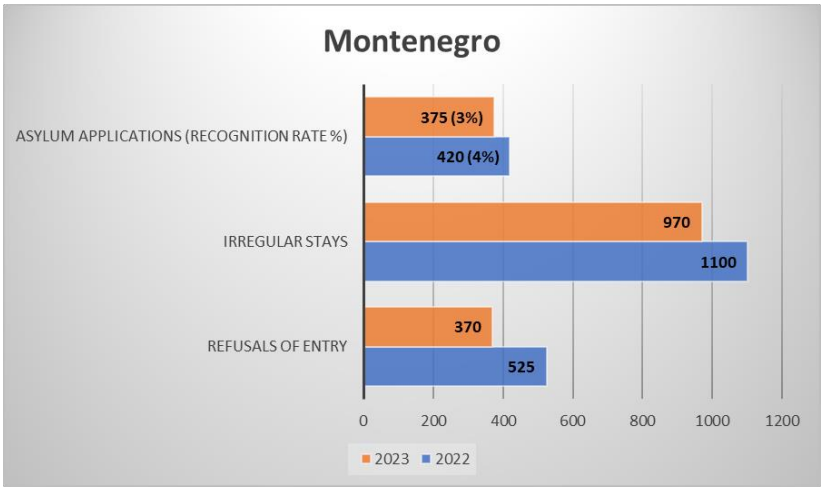
Medlemsstaterna rapporterade fyra irreguljära gränspassager av medborgare i Montenegro 2023, jämfört med en 2022. Antalet montenegrinska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt år 2023 minskade med 12 % (från 1 100 år 2022 till 970 år 2023). År 2023 sjönk antalet nekade inresor i medlemsstaterna för montenegrinska medborgare med 29,5 % (370 avslag år 2023 jämfört med 525 året innan).

---

29 Medborgare i Kina med giltig resehandling får vistas i Montenegro upp till 30 dagar, som en organiserad turistgrupp som tillsammans reser in i, uppehåller sig i och avreser från Montenegro, förutsatt att de har ett bevis på betalt turistarrangemang och bevis på ordnad återresa till ursprungs- eller transitlandet.

30 Medborgare i Belarus och Ryssland får vistas i Montenegro upp till 30 dagar, med en giltig resehandling utfärdad av dessa länder.

Antalet återvändandebeslut för landets medborgare minskade med 7 % (425 under 2023 jämfört med 465 under 2022), och antalet personer som återvände minskade med 26 % (215 under 2023 jämfört med 290 under 2022). Återvändandeandelen minskade följdriktigt från 62 % 2022 till 51 % 2023, vilket var en vändning av den positiva trenden från de senaste åren.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

Montenegro samarbetade på ett tillfredsställande sätt med EU om återtagande. Inga problem rapporterades 2023 och medlemsstaterna har inte lämnat in någon begäran i fråga om identifiering och förvärv av resehandlingar, eftersom relevanta bestämmelser i återtagandeavtalet mellan EU och Montenegro hittills anses ha genomförts på ett effektivt sätt och Frontex inte behöver något ytterligare stöd i denna fråga.

Efter Frontex årliga inbjudan till partnerinstitutioner på västra Balkan att delta som observatörer på mötena med de Frontex-förvaltade landsarbetsgrupperna[31], beviljades Montenegro observatörsstatus i landsarbetsgrupperna för Algeriet, Bangladesh, Marocko och Irak.

Ett nära samarbete kring återtagande rapporteras också med tredjeländer på västra Balkan. Montenegro har för närvarande inga återtagandeavtal med något av de främsta ursprungsländerna för migranter, trots försök till kontakter nyligen.

När det gäller samarbetet med Frontex ingicks i maj 2023 ett nytt statusavtal mellan Montenegro och EU om operativ verksamhet som Frontex utför. Avtalet gör det möjligt att organisera gemensamma insatser och placera ut gränsförvaltningsenheter från Frontex i Montenegro. Detta inbegriper operativ verksamhet vid alla gränsövergångar och var som helst inom Montenegros territorium (inte bara vid EU:s yttre gräns, som tidigare), där den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka arbetar tillsammans med Montenegros gränspoliser för att utföra gränskontroller, med möjlighet att utöva verkställande befogenheter. Ett samarbetsavtal har kommit igång för att fastställa ledningen för när Eurosur-ramen ska användas till operativ verksamhet. Det nya avtalet började genomföras den 1 november 2023, genom den utökade gemensamma insatsen för Montenegros landgränser 2023. I 2024

[31] Möten specifikt för olika tredjeländer, med deltagande av och leds av företrädare för medlemsstaterna (med Frontex som medordförande) för utbyte av information på området återvändande.

års gemensamma insats tillkommer möjligheten att aktivera särskilda land- och sjögränsövergångsställen i samarbete med Frontex.

Det nära samarbetet med Frontex gjorde att Montenegros samordningscentral fick högre kapacitet. Samordningscentralens interna organisation utvecklades ytterligare, och det införskaffades ett antal fordon och patrullbåtar, som ökade centrets operativa kapacitet.

Montenegro fortsatte att genomföra sin strategi för integrerad gränsförvaltning och sin ”handlingsplan för Schengensamarbetet”. Gränsförvaltningsutrustningen fortsatte att uppgraderas undan för undan i enlighet med den handlingsplanen.

Montenegro fortsatte samarbetet med EUAA inom ramen för den gemensamma färdplanen 2021, som har förlängts tills nästa färdplan gjorts i ordning. Behovsbedömningen för den andra färdplanen ägde rum på våren 2024. Det intensiva samarbetet mellan Montenegro och EUAA har redan gett betydande resultat genom att färdplanen genomförts, och anses ha stärkt Montenegros asylsystem.

När det gäller det ytterligare arbetet på asylområdet arbetar Montenegro med att upprätta ett system för elektronisk identifiering och registrering av migranter genom projektet *Individual measure to strengthen the capacity of integrated border management in Montenegro*. Det finansieras av EU och genomförs av IOM.

4. Säkerhetssamarbete

Montenegro har fortsatt att samarbeta aktivt med Interpol, Europol, Cepol och EU-medlemsstaterna. När det gällde internationellt polissamarbete med Europol riktade man under 2023 in insatserna på att bekämpa gränsöverskridande kokainhandel och organiserade kriminella grupper, inbegripet grov brottslighet och korruption. År 2023 deltog Montenegro i 54 operativa åtgärder i tio olika operativa åtgärdsplaner för Empact. Det regelbundna informationsutbytet med Europol genom Siena fortsatte. En sambandsman från Montenegro har varit utplacerad vid Europols huvudkontor sedan 2015.

För att utveckla analytiska data och underrättelser om smugglingsnätverk har det upprättats en grupp för bekämpning av människosmuggling och gränsöverskridande brottslighet vid gränspolisens avdelning för underrättelsefrågor och riskanalys. Under 2023 inledde gränspolisen operativa utredande åtgärder, i samarbete med behöriga åklagare och kriminalpolis, vilket ledde till att det inleddes åtskilliga nya Siena-ärenden med syftet att utreda grupper av migrantsmugglare som verkar på Montenegros territorium.

Montenegro fortsätter att genomföra åtgärderna i EU:s och Montenegros genomförandearrangemang inom den gemensamma handlingsplanen för terrorismbekämpning på västra Balkan.

I november 2023 undertecknades ett uppdaterat bilateralt avtal mellan Montenegro och EU för att genomföra den gemensamma handlingsplanen för terrorismbekämpning för partnerna på västra Balkan. Montenegro fortsätter att genomföra gemensamma verksamheter med enskilda partner på västra Balkan för att bekämpa terrorism.

Montenegro fortsatte sitt samarbete med EUDA inom projektet IPA8.

5. System för medborgarskap för investerare

Som rapporterades i den sjätte rapporten inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar, upphörde Montenegros system för medborgarskap för investerare den 31 december 2022, men de montenegrinska myndigheterna har fortsatt att behandla ansökningar om medborgarskap som kom in före upphörandedatumet.

Montenegro behandlade 423 ansökningar 2023 (för 423 sökande och 927 familjemedlemmar) och beviljade 701 enskilda personer medborgarskap. Av dessa 701 personer innehade 396 medborgarskap i Ryska federationen och 65 i Folkrepubliken Kina. Medborgarskap beviljades även till personer med medborgarskap i andra tredjeländer med viseringskrav (Belarus, Filippinerna, Indien, Indonesien, Kambodja, Kazakstan, Libanon, Malaysia, Nigeria, Pakistan, Saudiarabien, Sydafrika, Tunisien, Turkiet, Uzbekistan). Montenegro har rapporterat att regeringen i fortsättningen, för alla personer som konstateras ha beviljats montenegrinskt medborgarskap och finns med i förteckningen över personer som omfattas av internationella restriktiva åtgärder, åtar sig att inleda förfaranden så att de tappar sitt montenegrinska medborgarskap i kraft av lagen.

Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka utvecklingen i detta avseende till dess att alla pågående ansökningar har behandlats.

6. Rekommendationer

Montenegro har vidtagit åtgärder för att ta itu med kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Anpassa Montenegros viseringspolitik till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas säkerhetsåtgärder inklusive en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration, antingen genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena) eller genom nationell lagstiftning, som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Montenegro.

b) Se till att pågående ansökningar inom ramen för det nyligen avslutade systemet för medborgarskap för investerare granskas och behandlas i enlighet med högsta möjliga säkerhetsstandarder, och att medborgarskap som beviljats genom det systemet återkallas för personer som omfattas av internationella restriktiva åtgärder.

NORDMAKEDONIEN

1. Anpassning av viseringspolitiken

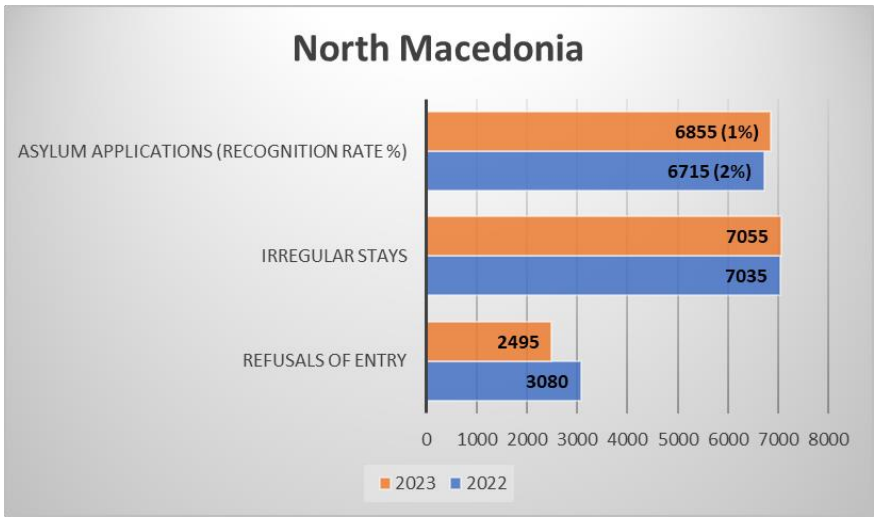
Det återstår nu bara ett tredjeland som Nordmakedonien har viseringsfrihet för men som EU har viseringskrav för, nämligen Turkiet. Den situationen har inte förändrats sedan den sjätte rapporten inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar. Alla andra åtgärder som vidtagits 2023 för att göra framsteg med anpassningen av viseringspolitiken har behållits 2024. Framför allt återinförde Nordmakedonien i januari 2023 viseringskravet för medborgare i Botswana och Kuba. Beslutet att tillfälligt tillåta medborgare i Azerbajdzjan att resa in i Nordmakedonien utan visering löpte ut i mars 2023 och förlängdes inte.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

År 2023 ökade antalet ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna från medborgare från Nordmakedonien med 2 %: 6 855 ansökningar lämnades in 2023 jämfört med 6 715 året innan. Andelen godkända ansökningar var 1 % (jämfört med 2 % 2022).

År 2023 rapporterades 12 irreguljära gränspassager av medborgare från Nordmakedonien på EU-nivå, jämfört med 9 året innan. År 2023 konstaterades antalet medborgare från Nordmakedonien som upptäcktes vistas irreguljärt ligga stabilt jämfört med föregående år, med 7 055 irreguljära vistelser 2023 jämfört med 7 035 året innan. Antalet beslut om nekade inresor minskade med 19 % från 3 080 nekade inresor under 2022 till 2 495 under 2023.

Förra året innebar för första gången en minskande trend i antalet beslut om återvändande som utfärdades till medborgare i Nordmakedonien (3 015 år 2023 mot 3 150 år 2022, en minskning med 4 %), medan antalet återvända personer ökade med 20,5 % (1 965 år 2023 mot 1 630 år 2022). Medlemsstaterna rapporterade ett gott samarbete om återvändande och återtagande, och andelen återvändande ökade 2023 med 65 % återvändande jämfört med 52 % 2022.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

Efter 2022 års statusavtal ligger samarbetet om gränsförvaltning mellan Nordmakedonien och Frontex på en hög nivå, utan ändringar under rapporteringsperioden (tjänstemän från Frontex utplacerades i Nordmakedonien 2023 efter avtalet). Statusavtalet genomförs smidigt genom utförandet av Frontex

gemensamma insats för Nordmakedonien. Deltagande sker också regelbundet i andra gemensamma insatser från Frontex och i gemensamma insatsdagar.

I stort rapporterade medlemsstaterna ett gott samarbete om gränsförvaltning och återtagande, även om resultaten vid landgränserna kunde förbättras och återtagandet förbättras både sett till resultat och tidpunkter.

Under 2023 har inte medlemsstaterna begärt något ytterligare stöd från Frontex med att identifiera och erhålla resehandlingar. Detta kan vara ett tecken på att de relevanta aspekterna av återtagandeavtalet mellan EU och Nordmakedonien genomförs effektivt. Efter Frontex årliga inbjudan till partnerinstitutioner på västra Balkan att delta som observatörer på mötena med de Frontex-förvaltade landsarbetsgrupperna, beviljades Nordmakedonien observatörsstatus i landsarbetsgrupperna för Algeriet, Bangladesh, Marocko och Irak.

Den tredje generationen av den färdplan för samarbete som överenskommits mellan EUAA och Nordmakedonien för perioden 2023–2025 har införts och är alltjämt ett viktigt verktyg för att stärka asyl- och mottagningssystemet.

I oktober 2024 anslöt sig Nordmakedonien till det europeiska migrationsnätverket (EU:s nätverk av migrations- och asylexperter) i egenskap av observatörsland.

4. Säkerhetssamarbete

Samarbetet och informationsutbytet med Europol ligger på en hög nivå och ökade under 2023. En sambandsman från Nordmakedonien har varit utplacerad på Europol sedan 2015. Nordmakedoniens brottsbekämpande myndigheter tillhandahåller information om vapen som beslagtagits och misstänkta som gripits, och de ger återkoppling när så begärs i operativ verksamhet. Nordmakedonien deltar också i Empact.

Det regelbundna informationsutbytet om brottsområden mellan Nordmakedonien och Europol ökade enligt uppgifterna avsevärt 2023 jämfört med 2022. Även utbytet av information genom Siena och Ct-Siena ökade (i det senare fallet med 38 % jämfört med 2022). Nordmakedonien fortsatte att delta i Europols analytiska projekt som inletts under de föregående åren, och gick med i ytterligare tre projekt mellan 2023 och 2024.

Under den nuvarande perioden deltog Nordmakedoniens tilldelade sambandsman på Europol aktivt vid veckomötena om kampen mot terrorism.

Nordmakedonien fortsatte sitt samarbete med EUDA inom projektet IPA8.

5. System för medborgarskap för investerare

Nordmakedoniens medborgarskapslag tillåter medborgarskap utan tidigare krav på bosättning för personer som företräder ett ”särskilt ekonomiskt intresse” för landet. Inga ändringar gjordes av den lagen 2023 och 2024. Under 2023 togs inga beslut om ansökningar om medborgarskap genom särskilt ekonomiskt intresse, samtidigt som fem ansökningar lämnades in och bedömningen av dem pågår. Kommissionen upprepar att genomförandet av denna lag inte bör leda till ett systematiskt beviljande av medborgarskap i utbyte mot investeringar, eftersom detta kan utnyttjas för att kringgå EU:s viseringsförfarande för kortare vistelse och den fördjupade bedömning av enskilda migrations- och säkerhetsrisker som det medför, och därför kan påverka det viseringsfria systemet.

6. Rekommendationer

Nordmakedonien har vidtagit åtgärder för att ta itu med de flesta av kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Slutföra den fullständiga anpassningen av Nordmakedoniens viseringspolitik efter EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, antingen genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena) eller genom nationell lagstiftning, som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Nordmakedonien.

b) Säkerställa att ansökningar om medborgarskap genom lagen om ”särskilt ekonomiskt intresse” handläggs med grundlig bakgrundskontroll av de sökande och avstå från att möjliggöra systematiskt förvärv av medborgarskap för ett särskilt ekonomiskt intresse.

SERBIEN

1. Anpassning av viseringspolitiken

Serbien har ett viseringsfritt system med 16 länder som finns med på EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav: Armenien, Azerbajdzjan, Bahrain, Belarus, Indonesien, Jamaica, Kina, Kirgizistan, Kuwait, Kazakstan, Mongoliet, Oman, Qatar, Ryssland, Surinam och Turkiet.

I ett försök att bättre anpassa sin viseringspolitik till EU:s beslutade Serbien att mellan oktober 2022 och april 2023 införa ett fullständigt viseringssystem för medborgare i Bolivia, Burundi, Guinea-Bissau, Indien, Kuba och Tunisien.

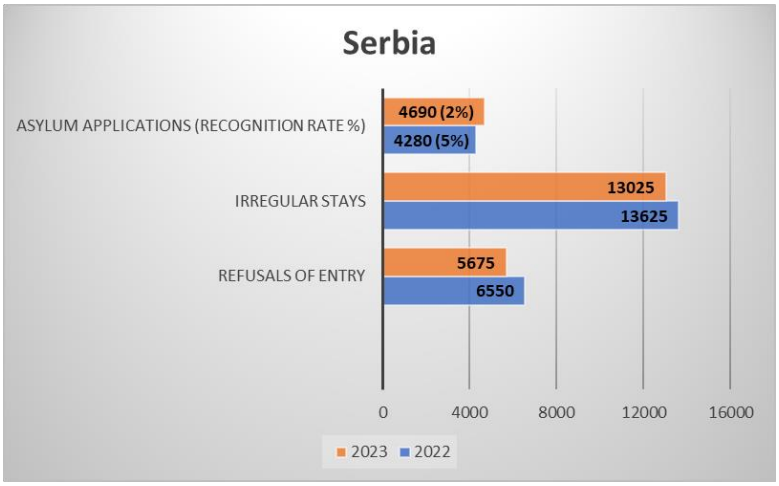
I november 2023 antog Serbien en ”plan för harmonisering av viseringssystemet med EU:s viseringspolitik”, där man angav att anpassning angående länder som är belagda med viseringskrav i EU kommer att äga rum ett år eller ett halvår före Serbiens anslutning till EU. Kommissionen förväntar sig dock snabbare framsteg än så från Serbien med att anpassa viseringspolitiken, eftersom bristen på sådan anpassning bidrar till en ökad risk för irreguljär migration till EU längs västra Balkanrutten. Som en del av sin reformagenda inom ramen för tillväxtplanen har Serbien åtagit sig att ytterligare anpassa sig till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning är en tillfällig åtgärd att förvänta sig från Serbien att man åtminstone mer noggrant granskar tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration.

2. Övervakning av trender avseende irreguljär migration, ansökningar om internationellt skydd, återvändande och återtagande

År 2023 lämnades 4 690 ansökningar om internationellt skydd in av serbiska medborgare i medlemsstaterna, en ökning med 9,5 % jämfört med 2022 (4 280), vilket innebär att trenden från tidigare år kvarstår. Andelen godkända ansökningar minskade från 5 % 2022 till 2 % 2023.

Serbiska medborgares irreguljära passager över EU:s yttre gränser sjönk med 34 %, från 32 under 2022 till 21 under 2023. Antalet serbiska medborgare som upptäcktes vistas irreguljärt i medlemsstaterna fortsatte att minska – 13 025 personer år 2023 jämfört med 13 625 året innan (en minskning med 4 %). År 2023 fanns samma tendens för antalet serbiska medborgare som nekades inresa, då det minskade med 13 % (6 550 år 2022 jämfört med 5 675 år 2023).

Antalet återvändandebeslut som utfärdades till serbiska medborgare steg med 4 % (5 835 år 2023 jämfört med 5 630 under 2022). Antalet återvända personer ökade med 5 % (3 505 år 2023 jämfört med 3 245 år 2022), och andelen återvändande ökade från 58 % 2022 till 60 % 2023.

Källa: Eurostat.

3. Samarbete om migration, gränsförvaltning och återtagande

Serbien fortsatte att engagera sig positivt i EU:s genomförande av handlingsplanen för västra Balkan. År 2023 fortsatte Serbien att genomföra en ny strategi för integrerad gränsförvaltning för perioden 2022–2027 och en handlingsplan för 2022–2024. Serbiens insatser för att säkra sina gränser och ta itu med migrantsmugglare genom särskilt avsedda polisoperationer sedan oktober 2023 har fått en omfattande avskräckande effekt runtom i regionen, som för närvarande har minskat trycket och påverkar migrationsvägarna. Det har observerats en övergång till korridoren genom Bosnien och Hercegovina till Kroatien, mycket för att det är svårt att ta sig igenom Serbien och smugglarna gradvis har anpassat sin verksamhet till de nya förhållandena på plats.

Serbien fortsatte samarbetet kring migration och gränsförvaltning med Frontex utifrån ett samarbetsavtal och ett statusavtal. Det senare gör det möjligt att genom gemensamma insatser placera ut tjänstemän med verkställande befogenheter från den europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrka. Ett nytt statusavtal undertecknades den 25 juni 2024. Det finns en sambandsman för Frontex baserad i Belgrad, med ett regionalt mandat som omfattar Serbien, Bosnien och Hercegovina samt Montenegro. Frontex och deltagande EU-medlemsstater fortsatte placera ut tjänstemän från den stående styrkan i serbiska landgränspartier mot Bulgarien och Ungern.

Serbien fortsatte samarbetet med EUAA. Den relevanta ”färdplanen” förlängdes till år 2023, som grund för EUAA-samarbetet. Den tredje färdplanen för samarbete för perioden 2024–2026 har utarbetats och avvaktar slutligt godkännande.

I mars 2023 anslöt sig Serbien till det europeiska migrationsnätverket (EU:s nätverk av migrations- och asylexperter) i egenskap av observatörsland.

Serbien fortsatte samarbetet med EU-medlemsstaterna om migration och gränsförvaltning på grundval av bilaterala/multilaterala avtal. Samarbetet gällde bland annat utrustning/tekniskt bistånd, utbyte av information/statistik (inklusive rapporter om förfalskade handlingar och gränsöverskridande brottslighet), riskanalys, gemensamma gränspatruller (1 342 sådana patruller med Bulgarien, Kroatien, Ungern och Rumänien), utbildningskurser osv. År 2023 inleddes trepartsinitiativet mellan Serbien, Österrike och Ungern (baserat på ett avtal från november 2022), där man skärpte kontrollerna vid Serbiens gräns mot Nordmakedonien genom att bilda en gemensam arbetsgrupp med österrikisk, ungersk och serbisk personal, och samköra utrustningen från de tre länderna.

När det gällde återtagande rapporterade Frontex och EU-medlemsstaterna ett på det hela taget gott samarbete med Serbien. Vad gällde återvändande av tredjelandsmedborgare (med flest berörda medborgare från Afghanistan, Marocko och Syrien) godtog emellertid de serbiska myndigheterna endast hälften av de begäranden som EU-medlemsstaterna lade fram (1 090 av 2 198).

4. Säkerhetssamarbete

Serbien fortsatte sitt nära samarbete med Europol, särskilt på områdena allvarliga brott, organiserad brottslighet och kampen mot terrorism. Serbien har en sambandsman på Europols huvudkontor. Det operativa samarbete med EU-medlemsstaterna som Europol samordnade var intensivt. Det skedde bland annat genom gemensamma utredningsgrupper och särskilda multinationella insatsgrupper, t.ex. den operativa arbetsgruppen RAPAX, inriktad på bekämpning av människohandel för sexuell exploatering mellan Europa och Latinamerika.

Serbien fortsatte att delta i Empact. En viktig del av samarbetet med Europol är det regelbundna

informationsutbytet via Siena. Den serbiska polisen har också fortsatt att lämna information till Europols databaser och analytiska projekt; antalet serbiska bidrag ökade 2023 med 10 % jämfört med 2022.

Serbiens samarbete med Cepol var mycket intensivt 2023, både genom utbildning och personalutbyte, med fokus på it-brottslighet, kryptovalutor, falska nyheter/desinformation och digitala färdigheter för polispersonal.

Eurojust och Serbien har fortsatt sitt nära samarbete i straffrättsliga frågor, särskilt genom den serbiska sambandsåklagaren. Serbien deltog även i gemensamma utredningsgrupper som stöddes av Eurojust.

Serbien fortsatte sitt nära säkerhetssamarbete med Interpol. Samarbetet med angränsande EU-medlemsstater, särskilt Kroatien och Rumänien, var intensivt när det gällde svåra brott i gränsområdena, däribland migrantsmuggling och smuggling av narkotika, vapen och ammunition.

Serbien fortsatte sitt samarbete med EUDA utifrån ett samarbetsavtal 2020 och även inom ramen för projektet IPA8.

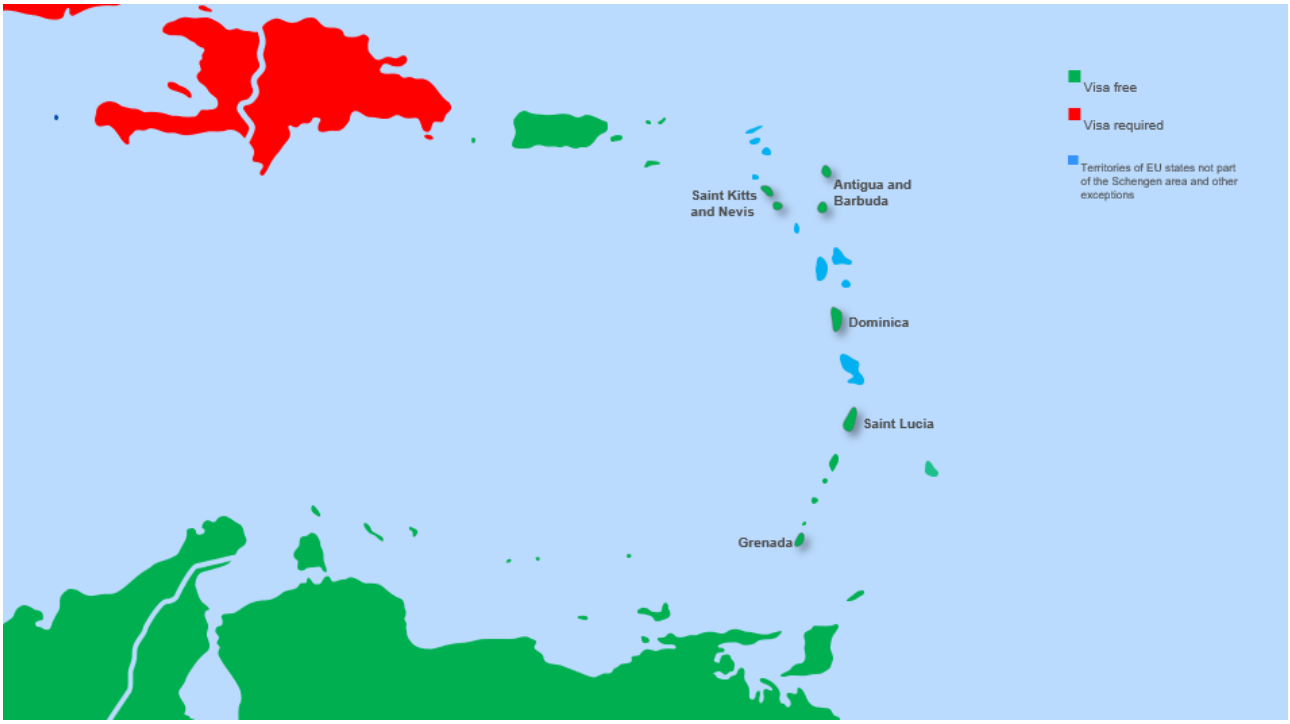
5. Rekommendationer

Serbien har vidtagit åtgärder för att ta itu med kommissionens tidigare rekommendationer. Det krävs dock ytterligare framsteg, och landet måste vidta följande åtgärder:

a) Anpassa Serbiens viseringspolitik till EU:s förteckning över länder som omfattas av viseringskrav. I avvaktan på fullständig anpassning bör det införas en mer noggrann granskning av tredjelandsmedborgares viseringsfria inresor, i synnerhet från länder som utgör en risk i fråga om säkerhet eller irreguljär migration, genom operativa och/eller administrativa initiativ (t.ex. vid gränsövergångsställena), som en minsta tillfällig åtgärd att förvänta sig från Serbien.

b) Till fullo genomföra klausulen om tredjelandsmedborgare i återtagandeavtalet mellan EU och Serbien.

II. ÖSTRA KARIBIEN

Sedan 2020 har kommissionen samarbetat med de fem viseringsfria länder i östra Karibien som har system för medborgarskap för investerare (**Antigua och Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Kitts och Nevis** samt **Saint Lucia**) för att erhålla relevant information och uppgifter om dessa system.

Samtliga fem länder driver olika system för medborgarskap för investerare, och de utgörs främst av antingen direktbidrag till statsbudgeten eller investeringar i stor infrastruktur, allmännyttiga tjänster eller fastighetsprojekt. Det första alternativet är normalt sett billigare, medan fastighetsalternativet vanligen är dyrare. Processen med att ansöka om medborgarskap och den säkerhetskontroll och granskning av tillbörlig aktsamhet som används är liknande i de fem länderna, med fem huvudsakliga steg:

1) Licensierade marknadsföringsombud får i uppgift att hitta investerare som är intresserade av att investera i tredjeländer.
2) Intresserade investerare ansöker genom auktoriserade lokala ombud, som lämnar in ansökningarna och de styrkande handlingarna till enheten för medborgarskap genom investering.
3) Det utförs en kontrollprocess i tre omgångar: av penningmedlens ursprung (utförd av bankerna), av sökandenas identitet, säkerhet och anseendeprofil (utförd av internationella företag för tillbörlig aktsamhet) och av riskerna sett till säkerhet och invandring (utförd av det gemensamma regionala kommunikationscentrumet vid Caricoms genomförandeorgan för brott och säkerhet).
4) På grundval av de nämnda kontrollerna godkänner eller avslår enheten för medborgarskap genom investeringar ansökan.
5) För godkända ansökningar tar behörig minister det slutliga beslutet om att bevilja medborgarskap.

Som förklarades i den sjätte rapporten om upphävandemekanismen för viseringar från oktober 2023, framkommer det i kommissionens bedömning flera aspekter som tyder på att de fem ländernas granskningss- och kontrollförfaranden kanske inte är tillräckligt noggranna för att kunna avslå ansökningar från personer som kan utgöra en potentiell säkerhetsrisk för EU när de får medborgarskap i länderna och därmed viseringsfritt tillträde till EU.

Inget av de fem länderna kräver att man är bosatt eller ens fysiskt närvarande i landet innan medborgarskap beviljas[32]. Det tyder på att framgångsrika sökandes biometriska uppgifter inte registreras. Alla fem länder ger i varierande utsträckning framgångsrika sökande möjlighet att byta namn efter att ha erhållit medborgarskap genom investeringar. I Antigua och Barbuda och Dominica är det tillåtet från och med fem år efter det att medborgarskapet erhållits, i Grenada efter ett år. Dock behålls det gamla namnet i passet under rubriken ”observationer”.

Sedan den sjätte rapporten offentliggjordes har i alla ländernas system **antalet framgångsrika sökande fortsatt att öka, medan antalet avslag fortfarande är relativt lågt**, trots vissa ökande tendenser för vissa länder. Tabellen nedan innehåller de uppgifter som de fem länderna lämnat till kommissionen[33].

	Antigua och Barbuda	**Dominica**	**Grenada**	**Saint Kitts och Nevis**	**Saint Lucia**
Antal mottagna ansökningar totalt	3 719 (2014–2022) 685 (2023) 739 (2024 t.o.m. 30/6)	13 161 (2015–2022) 4 068 år 2023 2 981 år 2024 (t.o.m. 30/6)	3 151 (2014–2022) 1 251 (2022) 2 297 (2023) 138 (2024 t.o.m. 31/07)	17 668 (2015–2022) 1 987 (2023) 98 (2024 t.o.m. 30/6)	2 013 (2015–2022) 4 076 (2023) 1 226 (2024 t.o.m. 30/4)
Avslag	157 (2014–2022) 24 (2023) 23 (2024)	420 (2019–2022) 210 (2023) 180 (2023)	204 (2015–2022) 59 (2023) 34 (2024)	532 (2015–2022) 207 (2023) 4 (2024)	70 (2015–2022) 28 (2023) 81 (2024)
Antal utfärdade pass totalt	**7 205** (2014–2022) **1 191** (2023) **198** (2024 t.o.m. 30/6)	**34 596** (2018–2022, *2022 års uppgifter håller på att kontrolleras*) **9 539** (2023) **5 484** (2024 t.o.m. 30/6)	**6 479** (2014–2022) Budgetåren 2023-2024: Ej tillämpligt	**35 577** (2015–2022) Budgetåren 2023-2024: Ej tillämpligt	Ej tillämpligt

Bland de framgångsrika sökande finns alltjämt främst **nationaliteter som annars skulle behöva visering för att resa in i EU**. De vanligaste nationaliteterna bland de framgångsrika sökandena 2023–2024 är, enligt den information som mottagits, Iran (1 918), Kina (1 099), Syrien (747), Irak (425),

32 Antigua och Barbuda har infört en skyldighet att besöka landet inom tre år efter att medborgarskapet har beviljats, och andra länder funderar på att införa något liknande.

33 Datauppsättningen är inte fullständig och uppvisar ett antal inkonsekvenser. Det totala antalet ansökningar är ofta lägre än det totala antalet utfärdade pass, eftersom ansökningar kan omfatta fler än en person (exempelvis kan en framgångsrik ansökan för en fyrapersonersfamilj räknas som en ansökan, men fyra utfärdade pass).

Nigeria (308) och Libanon (149)[34]. Efter den ryska aggressionen mot Ukraina har samtliga fem länder avbrutit prövningen av ansökningar från ryska och belarusiska medborgare. År 2023 hade dock Grenada fortfarande ett avsevärt antal (omkring 2 300) pågående ansökningar från ryska medborgare som sedan har behandlats 2024[35].

Efter att den sjätte rapporten offentliggjordes **har kommissionen fortsatt samarbetet med de fem länderna, både på politisk och teknisk nivå**. Den 12 januari 2024 höll kommissionen ett högnivåmöte med de fem ländernas premiärministrar, följt av ett tekniskt undersökningsuppdrag från kommissionens avdelningar till regionen i januari 2024 och skriftliga informationsutbyten.

Uppdraget och den uppdaterade information som kom in bekräftade de flesta av de huvudsakliga orosmomenten i den sjätte rapporten, nämligen att **systemen för medborgarskap för investerare inte kan vara riskfria**, samt att systemen i fråga är av ekonomisk och politisk betydelse för de fem länderna.

Samtidigt har alla fem länderna de senaste månaderna visat sig allt mer medvetna om behovet av att stärka sina rutiner för tillbörlig aktsamhet och sina säkerhetskontrollsystem, och varit öppna för avsevärda förbättringar med stöd från sina internationella partner. I synnerhet undertecknade de fem länderna under de första månaderna 2024 ett **samförståndsavtal om en ram för samarbete för att göra deras system säkrare**. I enlighet med samförståndsavtalet beslutade de fem länderna att harmonisera den minsta investeringsavgiften till 200 000 US-dollar. För Antigua och Barbuda, Dominica, Grenada och Saint Lucia utgjorde detta en ökning på 100 % (från ett tidigare gränsvärde på 100 000 US-dollar). Samförståndsavtalet innefattade vidare ett åtagande att utbyta information om sökande, genomföra förbättrade insynsåtgärder, upprätta en regional tillsynsmyndighet, stärka ramarna för säkerhetskontroll och fastställa gemensamma standarder för ombuden i systemet och för dess marknadsföring och kampanjer.

Kommissionen kommer att ha ett fortsatt nära samarbete med de fem länderna i östra Karibien och bedöma hur de nämnda reformerna genomförs, i enlighet med den nuvarande rättsliga ramen i artikel 8.2 d i viseringsförordningen, där det föreskrivs att upphävandemekanismen för viseringar ska utlösas i fall av en ökad risk för eller ett omedelbart hot mot den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i medlemsstaterna. När den reviderade upphävandemekanismen för viseringar blir antagen, kommer kommissionen att anpassa sin bedömning utifrån de nya reglerna. Under alla omständigheter kommer kommissionen i sin bedömning att fortsätta att ta vederbörlig hänsyn till de övergripande förbindelserna mellan EU och de berörda tredjeländerna samt till den allmänna politiska kontexten.

[34] Det är värt att notera att siffrorna per tredjeland som anges i denna punkt bygger på uppgifter som länderna i östra Karibien lämnat in om de fem nationaliteter som haft flest framgångsrika ansökningar. Det är därför möjligt att de faktiska siffrorna per tredjeland är något högre än de som angetts utifrån denna datainsamling (dvs. att en del av dessa nationaliteter kanske inte kom in på ”topp 5” i ett eller flera östkaribiska länder). Alla de ansökningar från medborgare i Iran som rapporteras här behandlades endast av Dominica.

[35] Grenada har informerat kommissionen om att det den 16 september 2024 kvarstod 87 ryska ansökningar att granska.

III. LATINAMERIKA

I meddelandet om viseringar från maj 2023[36] var en av de främsta betonade utmaningarna det ökade antalet **asylansökningar från medborgare i tredjeländer som är undantagna från viseringskravet**. Asylansökningar från medborgare i viseringsfria länder har ofta en **låg andel godkännanden** och medför därför en betydande börda för medlemsstaternas asylsystem: omkring 20 % (över 1,2 miljoner) av de asylansökningar som lämnades in i EU mellan 2015 och 2023 lämnades in av tredjelandsmedborgare som reste viseringsfritt till EU. Detta vid en tidpunkt då vissa medlemsstaters mottagningskapacitet är på bristningsgränsen i och med den geopolitiska situationen med många kriser, och i synnerhet behovet av att integrera de många personer med tillfälligt skydd som tagit sin tillflykt till EU på grund av Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina samt migranterna som alltjämt anländer irreguljärt från andra delar av världen.

Utöver de länder i EU:s grannskap som regelbundet omfattas av rapporterna om upphävandemekanismen för viseringar, har en del EU-medlemsstater de senaste åren haft en tilltagande trend med asylsökande från de viseringsfria länderna i Latinamerika, vilket syns i tabellerna nedan. Mellan 2015 och första kvartalet 2024 har det blivit markant fler asylansökningar från medborgare i de viseringsfria länderna i den latinamerikanska regionen, och följden har blivit ett läge där de utgör **hälften av de totala asylansökningarna från tredjelandsmedborgare som reser viseringsfritt (omkring 600 000 av ca 1,2 miljoner)**.

[36] Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om övervakningen av EU:s system för viseringsfrihet, COM(2023) 297 final.

Tabell 1 – Förstagångsansökningar om asyl 2015 och januari–juli 2024 – Källa: Eurostat.

Land	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	jan–jul 2024
Costa Rica	10	5	15	20	60	40	20	80	115	120
El Salvador	555	1 765	2 965	5 040	9 070	4 230	1 830	3 580	2 880	1540
Guatemala	20	40	85	230	620	500	265	440	545	260
Honduras	220	475	1 325	2 770	7 245	5 670	2 360	3 260	4 030	1580
Mexiko	75	50	80	125	200	160	135	260	335	195
Nicaragua	45	65	165	1 890	6 530	3 900	1 365	2 780	3 235	1545
Panama	5	5	10	15	55	50	60	125	170	85
Argentina	15	20	35	100	340	450	325	810	1 475	985
Brasilien	90	205	290	670	1 605	1 650	795	1 555	1 775	1245
Chile	35	50	50	105	225	300	195	370	600	385
Colombia	270	1 050	3 935	10 045	31 850	29 055	13 140	42 420	62 015	31845
Paraguay	15	15	30	80	375	370	250	740	1 085	735
Peru	145	150	550	1 515	6 810	6 140	3 055	12 685	23 035	16135
Uruguay	0	10	20	30	110	170	140	110	200	110
Venezuela	775	4 690	12 985	22 195	44 770	30 325	17 380	50 050	67 085	41740
TOTALT	2 275	8 595	22 540	44 830	109 865	83 010	41 315	119 265	168 580	98505

Land	År	Nekade inresor	Irreguljära vistelser	Förstagångsansökningar om asyl	Andel godkända ansökningar[37]
Argentina	**2022**	350	1 110	810	2 %
	2023	335	1 285	1 475	4 %
Brasilien	**2022**	2 825	4 565	1 555	8 %
	2023	2 380	4 990	1 775	9 %
Chile	**2022**	180	620	370	5 %
	2023	210	700	600	4 %
Colombia	**2022**	3 600	9 800	42 420	6 %
	2023	3 655	14 260	62 015	6 %
Costa Rica	**2022**	20	75	80	0 %
	2023	20	85	115	11 %
El Salvador	**2022**	165	650	3 580	31 %
	2023	130	720	2 880	31 %
Guatemala	**2022**	115	285	440	17 %
	2023	105	260	545	32 %
Honduras	**2022**	515	2 405	3 260	17 %
	2023	475	2 490	4 030	23 %
Mexiko	**2022**	190	695	260	12 %
	2023	235	730	335	18 %
Nicaragua	**2022**	425	1 325	2 780	25 %
	2023	370	1 080	3 235	52 %
Panama	**2022**	25	35	125	14 %
	2023	25	40	170	6 %
Paraguay	**2022**	725	1 265	740	5 %
	2023	460	1800	1 085	3 %
Peru	**2022**	1 155	3 650	12 685	5 %
	2023	990	4 755	23 035	5 %
Uruguay	**2022**	30	190	110	3 %
	2023	25	220	200	5 %
Venezuela	**2022**	250	2 000	50 050	4 %
	2023	405	2 175	67 085	3 %[38]
TOTALT/GENOMSNITT (%)	**2022**	10 555	28 670	119 265	10 %
	2023	9 835	35 590	168 580	14 %

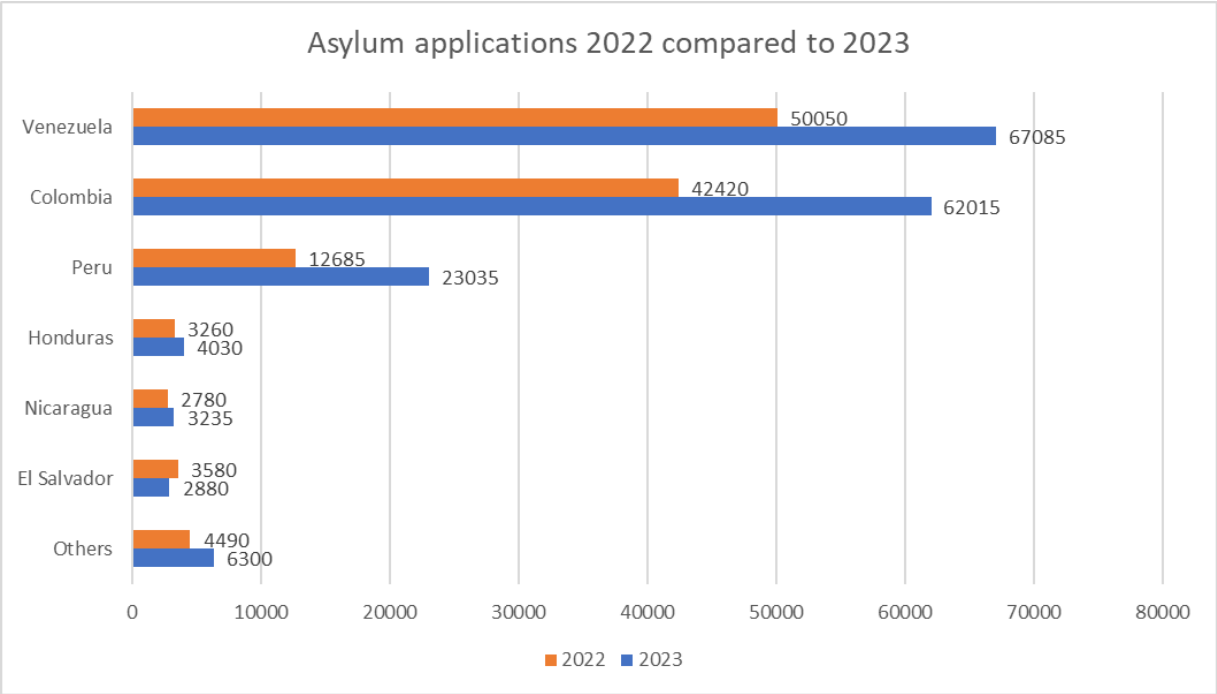
Under 2023 lämnades **168 580 ansökningar** in från medborgare i de 15 berörda länderna, jämfört med 119 265 ansökningar 2022. Det innebär en **ökning på över 40 % på ett år**.

Det har förekommit asylansökningar från medborgare i samtliga de 15 länder i regionen som har

[37] Andelen godkända ansökningar rör EU-reglerade former av skydd (flyktingstatus och subsidiärt skydd), men inte nationella skyddsformer (humanitära skäl). Andelen beräknas genom att antalet positiva beslut i första instans (beviljande av flyktingstatus eller subsidiärt skydd) divideras med det totala antalet beslut.

[38] År 2023 resulterade 91 % av besluten i första instans i att venezuelanska sökande beviljades nationell humanitär status (72 % 2022).

undantag från viseringsskyldighet, men det är Venezuela, Colombia och Peru som uppvisar de högsta antalen och de ökande tendenserna, och efter dem Honduras, Nicaragua och El Salvador. De övriga länderna har lägre siffror och mindre markant ökande tendenser, och ger därför för närvarande inte upphov till särskilda farhågor[39].

Källa: Eurostat.

När det gäller **Venezuela** har antalet ansökningar om internationellt skydd från venezuelanska medborgare i medlemsstaterna de senaste tre åren ökat stadigt, med över 50 000 ansökningar per år. 69 540 ansökningar lämnades in 2023, mot 52 075 ansökningar 2022. Kommissionen inser att dessa trender är kopplade till Venezuelas aktuella politiska och ekonomiska situation, och påminner om att EU tillsammans med sina internationella partner har åtagit sig att stödja en fredlig, demokratisk och inkluderande, Venezuelaledd lösning för att få slut på krisen i landet.

När det gäller **Colombia** lämnade colombianska medborgare 2023 in 63 310 ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna, en ökning på 46 % jämfört med 2022 (43 370). Kommissionen inser även att dessa trender är kopplade till att Colombia hyser nästan tre miljoner flyktingar och migranter från Venezuela. Som anges i det gemensamma meddelandet kommer EU att fortsätta att stödja Colombia och regionen i deras hantering av denna migrationskris.

När det gäller **Peru** skedde en kraftig ökning på 81 % av antalet ansökningar om internationellt skydd som lämnades in i medlemsstaterna mellan 2022 och 2023, med 23 280 ansökningar inlämnade 2023, jämfört med 12 880 år 2022.

När det gäller **Honduras** kom det under 2023 in 4 065 ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna, jämfört med 3 335 år 2022, vilket var en ökning på 18 %.

När det gäller **Nicaragua** kom det under 2023 in 3 340 ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna, jämfört med 2 855 år 2022, vilket var en ökning på 15 %.

[39] Brasilien har visserligen bland de högsta siffrorna i regionen när det gäller nekade inresor och irreguljära vistelser, men detta bör ses i proportion till landets större befolkning.

När det gäller **El Salvador** kom det under 2023 in 3 060 ansökningar om internationellt skydd i medlemsstaterna, jämfört med 3 770 år 2022, vilket var en minskning på 19 %.

För att säkerställa att undantaget från viseringskravet är hållbart bör viseringsfritt resande tillämpas endast för korttidsvistelser. Kommissionens avdelningar kommer, i samarbete med utrikestjänsten, att föra en dialog med de mest berörda länderna i regionen för att utbyta information och bästa praxis, stödja myndigheterna i deras arbete med att genomföra lämpliga gränskontroller vid avresor, utföra informationskampanjer om rättigheter och skyldigheter med de viseringsfria systemen, samt vidta andra lämpliga åtgärder mot det som ligger bakom det höga antalet asylansökningar. Kommissionen kommer att övervaka genomförandet av de nämnda åtgärderna och effekten på antalet irreguljära vistelser och asylansökningar, i enlighet med den aktuella rättsliga ram med artikel 8.2 a och b i viseringsförordningen där det föreskrivs att upphävandemekanismen för viseringar ska utlösas vid en betydande ökning av irreguljär migration eller av antalet ogrundade asylansökningar.

I fråga om långtidsvistelser bör de två parterna utöka samarbetet om lagliga rutter och främja ömsesidigt gynnsamma mobilitetsupplägg, så som anges i det gemensamma meddelandet om en ny dagordning för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien.

SLUTSATS

Medlemsstaterna rapporterar överlag om ett nära samarbete med samtliga partnerländer i EU:s grannskap, om både migration och säkerhet. Flera av partnerna måste emellertid fortsätta ta itu med ogrundade asylansökningar, och alla bör fortsätta att göra framsteg när det gäller anpassningen av viseringspolitiken för att förhindra risken att tredjelandsmedborgare reser in på deras territorier utan viseringar och sedan fortsätter att resa irreguljärt till EU.

För EU:s grannskap är uppföljningarna efter slutförandet av viseringsliberaliseringsprocessen fortfarande ett effektfullt verktyg för att stödja reformer och främja samarbetet med EU om migration, gränsförvaltning och säkerhet. Kommissionen anser att Albanien, Bosnien och Hercegovina, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien och Serbien har vidtagit åtgärder för att ta till sig flera av rekommendationerna i den sjätte rapporten inom ramen för upphävandemekanismen för viseringar. För Ukraina och Kosovo, vars medborgare beviljades undantag från viseringskravet för mindre än sju år sedan, och vars uppfyllelse av kraven för viseringsliberalisering fortfarande måste rapporteras, anser kommissionen att de kraven fortfarande uppfylls. Båda måste dock vidta ytterligare åtgärder för att ta itu med kommissionens rekommendationer. För Georgien, vars medborgare också beviljades undantag från viseringskravet för mindre än sju år sedan, och vars uppfyllelse av kraven för viseringsliberalisering fortfarande måste rapporteras, anser kommissionen att landet, för att fortsätta uppfylla samtliga riktmärken för viseringsliberalisering och undvika att upphävandemekanismen eventuellt aktiveras, behöver vidta ytterligare akuta åtgärder för att ta itu med kommissionens rekommendationer, särskilt när det gäller skyddet av de grundläggande rättigheterna.

Den här processen kommer att fortsätta övervakas noga, däribland genom möten mellan högre tjänstemän och de regelbundna mötena i underkommittén för rättvisa, frihet och säkerhet. Uppföljningen av frågor knutna till kraven för viseringsliberalisering kommer även fortsättningsvis att behandlas i kommissionens årliga utvidgningsrapporter.

Kommissionen kommer att fortsätta att samarbeta med de viseringsfria länder i östra Karibien som har system för medborgarskap för investerare, med syftet att förhindra alla eventuella säkerhetsrisker för EU och dess medlemsstater, och med de berörda länderna i Latinamerika för att förhindra att viseringsfria resor utnyttjas för att lämna in ogrundade asylansökningar.